महाराष्ट्र राज्य तांत्रिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश) नियम,२०१९

महाराष्ट्र शासन, राज्यामध्ये विविध पूर्णवेळ तांत्रिक पदविका पाठयक्रमांच्या प्रथमवर्ष व थेट व्दितीय वर्षांना प्रवेश घेण्यासाठी लागणारी प्रवेश पात्रता व प्रवेशासाठीचे नियम प्रसिद्ध करीत आहे.

या नियमामध्ये प्रवेशासाठी आवेदनपत्र मागविणे, प्रवेश पात्रता, गुणवत्ता यादी तयार करणे, जागावाटप, संस्थास्तरीय कोटयातील जागा, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेनंतर रिक्त राहिलेल्या जागावर प्रवेश, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) वाटपाचे टप्पे आणि पद्धती, अधिसंख्य जागा, गुणवत्ता यादी व प्रवेश देण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीस मान्यता , प्रवेश रद्द करणे , गुणवत्ता यादी व प्रवेश देण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीस मान्यता , शुल्काचा परतावा ई. बाबींच्या कार्यपद्धतीचा समावेश आहे.

हे नियम महाराष्ट्र राज्यातील पूर्णवेळ व्यावसायिक तांत्रिक पदविका पाठयक्रमांच्या पूर्णवेळ प्रथमवर्ष व थेट व्दितीय वर्षांना (अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान, औषधनिर्माणशास्त्र आणि हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान) पाठयक्रम राबविणाऱ्या खालील संस्थाना लागू होतील.

(क) सर्व शासकीय स्वायत्त व बिगर स्वायत्त तंत्रनिकेतने/संस्था

(ख) सर्व अशासकीय अनुदानित स्वायत्त व बिगर स्वायत्त तंत्रनिकेतने/संस्था (अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था धरून)

(ग) सर्व विद्यापीठ संचालित तंत्रनिकेतने/संस्था

(घ) सर्व खाजगी विनाअनुदानित तंत्रनिकेतने/संस्था (अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था धरून)

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ, -

(१) या नियमांना, महाराष्ट्र राज्य तांत्रिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश) नियम,२०१९ असे म्हणावे.
(२) ते शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून अंमलात येतील.

२. व्याख्या, - या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर, **-**

(क)"प्रवेश उपस्थिती केंद्र" याचा अर्थ, जेथे उमेदवार प्रवेशाबाबतची कागदपत्रे सादर करून आणि प्रवेश निश्चिती शुल्काचा भरणा करून प्रवेश निश्चित करण्यासाठी उपस्थित राहील असे केंद्र, असा आहे;

(ख) "आवेदनपत्राचा नमुना" याचा अर्थ, उमेदवाराने प्रवेशाकरिता ऑनलाईन पध्दतीने भरावयाचा विहित नमुना, असा आहे;

(ग) "समुचित प्राधिकारण " याचा अर्थ, जे पदविका पाठ्यक्रम किंवा शैक्षणिक विद्याशाखा यांना मान्यता देते व त्यांचे विनियमन करते असे, राज्य वा केंद्र शासनाने घोषित केलेले प्राधिकरण , असा आहे;

(घ) “स्वायत्त संस्था” याचा अर्थ, ज्या संस्थेला महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाने आणि महाराष्ट्र शासनाने स्वायत्तता प्रदान केलेली आहे अशी संस्था, असा आहे;

(ड) “बाटू” याचा अर्थ डॉ बाबासाहेब आंबेडकर टेक्नोलोजिकल युनिव्हर्सिटी, लोनेरे असा आहे;

(च) “उमेदवार” याचा अर्थ, शासनाने वेळोवेळी अधिसूचित केल्यानुसार विविध व्यावसायिक पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशासाठी पात्र असणारे उमेदवार, असा आहे;

(छ) “केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया (कॅप)” याचा अर्थ, सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून उमेदवाराला तांत्रिक पदविका पाठयक्रमांमध्ये प्रवेश घेण्यासाठी एक खिडकी पारदर्शी पद्धतीने राबविण्यात येणारी केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया असा आहे;

(ज) “सक्षम प्राधिकारी” याचा अर्थ, प्रवेश प्रक्रियेची अंमलबजावणी करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने नियुक्त केलेला संचालक, तंत्र शिक्षण, मुंबईचा असा आहे;

(झ) “पाठयक्रम” याचा अर्थ अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद , नवी दिल्ली आणि / किंवा भारतीय भेषजी परिषद,नवी दिल्ली यांनी मंजूरी दिलेल्या अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान, औषधनिर्माणशास्त्र, आणि हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान यामधील पदविका तांत्रिक पाठयक्रम, असा आहे;

(त्र) “विभाग” याचा अर्थ उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग , महाराष्ट्र शासन, असा आहे ;

(ट) “पदविका” याचा अर्थ पदविका अभ्यासक्रमाच्या यशस्वी पूर्णतेनंतर संबंधित प्राधिकरणाकडून दिली जाणारी पदविका असा आहे;

(ठ) “संचालक” याचा अर्थ संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य असा आहे;

(ड) “डीटीई” याचा अर्थ तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य असा आहे;

(ढ)“सुविधा केंद्र” याचा अर्थ, जेथे ऑनलाईन पध्दतीने अर्जभरणे व अर्ज निश्चिती करणे , कागदपत्रांची पडताळणी व तक्रारींचे निवारण करणे यांसारख्या सेवा पुरविल्या जातात, असे केंद्र, असा आहे;

(ण) “शुल्क” याचा अर्थ, शुल्क म्हणून निश्चित करण्यात आलेली रक्कम , असा आहे; आणि त्यामध्ये, शिकवणी शुल्क, ग्रंथालय शुल्क, जिमखाना शुल्क, परीक्षा शुल्क, विकास शुल्क, अथवा कोणत्याही अभ्यासानुवर्ती किंवा सह – अभ्यासानुवर्ती कार्याक्रमाकरिता देय असलेली रक्कम, प्रयोगशाळा शुल्क, माहिती पुस्तिका शुल्क आणि विध्यार्थ्यांकडून गोळा केलेली, अन्य कोणतीही रक्कम म्हणजेच एखाद्या शैक्षणिक संस्थेत पदविका पाठ्यक्रमाला प्रवेश दिलेल्या कोणत्याही उमेदवाराकडून, कोणत्याही प्रयोजनासाठी अश्या संस्थेला देय असलेली रक्कम – मग ती कोणत्याही नावाने संबोधली जाणारी आणि कोणत्याही रीतीने स्वीकारलेली असो- यांचा समावेश होतो, परंतु त्यामध्ये, कोणत्याही वैकल्पिक वसतिगृह – निवास व्यवस्था, भोजनालय आकार आणि विध्यार्थी विमा शुल्क यांचा समावेश होणार नाही;

(त) “विदेशी विद्यार्थी” याचा अर्थ, जो भारताचा नागरिक नाही असा विध्यार्थी, असा आहे;

(थ) “शासन ” किंवा “राज्य शासन ” याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन असा आहे;

(द) “मूळ जिल्हा" याचा अर्थ, या नियमाच्या नियम 5(१) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महसूल जिल्हा क्षेत्र, असा आहे;

(ध))“एचएससी” याचा अर्थ, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाद्वारे घेण्यात येणारी उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (इयत्ता १२वी) परीक्षा अथवा मान्यताप्राप्त मंडळाकडून देण्यात येणारे, त्यास समतुल्य असे प्रमाणपत्र, असा आहे;

(न) “संस्था”याचा अर्थ,अशी शैक्षणिक संस्था जी अभियांत्रिकी/तंत्रज्ञान आणि फार्मसीमध्ये पदविका मिळण्यासाठी तांत्रिक शिक्षणातील अभियांत्रिकी व संबद्ध अभ्यासक्रमांशी संबंधित पाठ्यक्रम घेते असा आहे ;

(प))“संस्थास्तरीय कोटा” याचा अर्थ, शासनाने व समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी जाहीर केल्यानुसार पात्र उमेदवारांच्या प्रवेशासाठी संस्थास्तरावर उपलब्ध असणाऱ्या जागा, असा आहे;

(फ) “परस्पर गुणवत्ता” याचा अर्थ, उमेदवारांच्या विविध वर्गांच्या /प्रवर्गाच्या संबंधात सक्षम प्राधिकारी यांनी जाहीर केलेला गुणानुक्रम, असा आहे;

(ब)“आयटीआय” याचा अर्थ, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचे प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम, असा आहे;

(भ) “आनुषंगिक प्रवेश” याचा अर्थ, समुचित प्राधिकरणाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार मंजूर पाठ्यक्रमांच्या दुसऱ्या वर्षाच्या जागांवरील विध्यार्थ्यांचा प्रवेश, असा आहे;

(म) “एमएसबीटीई” याचा अर्थ, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ अधिनियम १९९७ (१९९७ चा महाराष्ट्र ३८) द्वारे स्थापन करण्यात आलेले महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ, असा आहे;

(य) “अल्पसंख्याकांसाठी जागा” याचा अर्थ, ती संस्था ज्या अल्पसंख्याक समाजाकरिता आहे अशा, राज्यातील अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांकरिता राखून ठेवलेल्या जागा, असा आहे;

(र) “अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था” याचा अर्थ, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) अन्वये तसे करण्याचा अधिकार असणाऱ्या महाराष्ट्र राज्यामध्ये अधिवासी असलेल्या अल्पसंख्याक समाजातील व्यक्तींनी त्यांच्याकरिता स्थापन केलेली व प्रशासन केलेली, राज्य शासनाने अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था म्हणून अधिसूचित केलेली शैक्षणिक संस्था, असा आहे;

(ल) “बिगर स्वायत्त संस्था” याचा अर्थ, ज्या स्वायत्त संस्था नाहीत अशा संस्था, असा आहे;

(व) “अनिवासी भारतीय (एनआरआय)” याचा अर्थ, आयकर अधिनियम, १९६१ याच्या कलम ६ च्या पोट-कलम (६) अन्वये “ सर्व साधारण रहिवासी नसलेली” व्यक्ती, असा आहे, आणि त्यामध्ये विदेशी चलन व्यवस्थापन अधिनियम, १९९९ याच्या कलम २ च्या खंड (ब) अन्वये भारताबाहेर निवास करणाऱ्या व्यक्तीचा समावेश होतो आणि तसेच त्यामध्ये तिच्या बालकाचा वा पाल्याचाही समावेश होतो;

(श) “भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व” याचा अर्थ, सरकारने नागरिकत्व अधिनियम , १९५५ च्या कलम ७ (क) अन्वये घोषित केलेला भारताचे (समुद्रपार) नागरिक म्हणून नोंदणी केलेला उमेदवार / व्यक्ती, असा आहे आणि त्यामध्ये भारतीय वंशाच्या व्यक्तींचा समावेश होतो;

स्पष्टीकरण:- या खंडाच्या प्रयोजनार्थ , सर्व विद्यमान भारतीय वंशाच्या व्यक्तीं ज्यांनी गृह मंत्रालय भारत सरकारच्या अधिसूचना क्र. २६०११/०४/९८/एफ (एक) दिनांक १९ ऑगस्ट २००२ अनुसार नोंदणी केलेली असून त्या कार्डधारक आहेत व त्यांना आता गृह मंत्रालय भारत सरकारच्या अधिसूचना क्र. २५०२४ /९/२०१४/एफ (एक) दिनांक ९ जानेवारी २०१५ अनुसार भारताचे कार्डधारक समुद्रपार नागरिक समजण्यात येईल;

(ष) “मूळ जिल्ह्याबाहेरील (ओएचडी)” याचा अर्थ, मूळ जिल्ह्यातून नसलेला,असा आहे;

(स) “भारतीय वंशाची व्यक्ती (पीआयओ)” याचा अर्थ,जी व्यक्ती भारताव्यतिरिक्त अन्य देशाची नागरिक आहे परंतु, जी कोणत्याही वेळी भारताची नागरिक होती; किंवा जिच्या मातापित्यांपैकी किंवा आजी – आजोबांपैकी कोणीही एक, भारताच्या संविधानाच्या भाग दोनच्या तरतुदीनुसार अथवा नागरिकत्व अधिनियम, १९५५ अन्वये भारताची नागरिक होती, अशी कोणतीही व्यक्ती, असा आहे;

(ह) “अर्हता परीक्षा” याचा अर्थ, ज्या परीक्षेच्या आधारे एखादा उमेदवार प्रवेशाकरिता पात्र होतो अशी परीक्षा किंवा तिला समतुल्य असलेली परीक्षा, असा आहे;

(ळ) “मंजूर प्रवेश क्षमता” याचा अर्थ, समुचित प्राधिकरणाने एखाद्या शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेशाच्या समुचित स्थरावर प्रत्येक पाठ्याक्रमाला किंवा विद्याशाखेत एकाच शैक्षणिक वर्षात विध्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यासाठी मंजूर किंवा मान्य केलेल्या एकूण जागा, असा आहे;

(क्ष) “एसएससी” याचा अर्थ, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाद्वारे घेण्यात येणारी माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (इयत्ता १० वी) परीक्षा किंवा मान्यताप्राप्त मंडळाकडून देण्यात येणारे त्यास समतुल्य असे प्रमाणपत्र, असा आहे;

(ज्ञ) “अधिसंख्य जागा” याचा अर्थ, समुचित प्राधिकरणाने आणि शासनाने वेळोवेळी मान्यता दिलेल्या, मंजूर प्रवेशक्षमतेहून अधिक असतील अशा जागा, असा आहे;

(कक) “ विद्यापीठ” यास, विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम, १९५६ याच्या कलम २ च्या खंड (च) मध्ये त्यास जो अर्थ नेमून दिलेला असेल तोच अर्थ असेल;

(खख) “टीएफडब्लूएस” याचा अर्थ, अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद यांची ट्यूशन फी वेव्हर योजना, असा आहे.

३. सक्षम प्राधिकारीची भूमिका आणि जबाबदारी-

(१) सक्षम प्राधिकारी, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व शासकीय , अशासकीय अनुदानित , विद्यापीठ संचालित, बाटू आणि खाजगी विनाअनुदानित संस्थांमध्ये तांत्रिक पदविका अभ्यासक्रमांमध्ये प्रवेशासाठी केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिये (कॅप) मध्ये सहभागी होण्यासाठी पात्र उमेदवारांकडून ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज मागवतील.
(२) सक्षम प्राधिकारी, तक्रार निवारण प्राधिकारी म्हणून जागावाटप आणि प्रवेशाशी संबंधित उमेदवारांकडून (खाजगी विद्यापीठ, स्वयं वित्त पुरवठा विद्यापीठ वगळून) प्राप्त झालेल्या निवेदनांवर कार्यवाही करेल.
(३) सक्षम प्राधिकारी द्वारे प्रथम / प्रत्यक्ष द्वितीय वर्ष पदविका अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासंबंधी घेतलेले सर्व निर्णय अंतिम आणि सर्व संबंधितांवर बंधनकारक असतील.
(४) संपूर्ण प्रवेश प्रक्रियेच्या सहज संचालनासाठी सक्षम प्राधिकारी पूर्णपणे जबाबदार असेल.
(५) प्रवेश प्रक्रिया पार पाडण्यासाठी आवश्यक व्यक्ती / संस्थांची सेवापुरवठादार म्हणून नियुक्ती करेल . प्रवेश प्रक्रियेशी संबंधित सर्व कामकाजाची अंमलबजावणी करण्यासाठी वित्तीय अधिकारांचा वापर करेल.
(६) शासनाच्या पूर्व परवानगीने प्रवेश प्रक्रियेसाठी अर्जाचे शुल्क निर्धारित करेल.
(७) वैयक्तिक लेजर खात्यात (पीएलए) प्रवेश प्रक्रियेसाठी निर्धारित केलेल्या शुल्काद्वारे गोळा केलेला निधी जमा करेल.
(८) प्रवेश प्रक्रियेच्या सहज संचालनासाठी शुल्काद्वारे गोळा केलेल्या निधीचा वापर करुन योग्य प्रणाली विकसित करेल.
(९) शासनाच्या पूर्व परवानगीने प्रवेश प्रक्रियेत सहभागी असलेल्या अधिकारी व कर्मचारी यांना मानधन देईल.

४. पात्रतेचे निकष-

अनु .क्र.	व्यावसायिक पाठ्यक्रमाचे नाव	प्रवेशासाठी आवश्यक पात्रतेच्या अटी व शर्ती
१	२	३
१	अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका	**(१) दहावी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे प्रथम वर्ष,-** (१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार,जम्मू व काश्मीरमधील स्थलांतरित उमेदवारी असलेला उमेदवार,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने किमान ३५ टक्के एवढया गुणांसह माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (एसएससी)(इयत्ता १० वी) परीक्षा किंवा तिच्याशी समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केली असली पाहिजे.

		टीप १: महाराष्ट्र राज्याबाहेरील उमेदवार संस्थास्तरावरील जागांसाठी पात्र असतील. **(२) अनिवासी भारतीय / भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती / भारतीय वंशाच्या व्यक्तींची व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,-** (एक) उमेदवाराने किमान ३५ टक्के एवढया गुणांसह माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (एसएससी)(इयत्ता १० वी) परीक्षा किंवा तिच्याशी समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केली असली पाहिजे; (दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा. **(ख) दहावी नंतरच्या पदविका पाठयक्रमाचे थेट द्वितीय वर्ष,-** (१)महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार, - (एक) उमेदवार हा भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी एक विषय घेऊन इयत्ता १२ वी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे; किंवा गणित विषय घेऊन इयत्ता १२ वी (विज्ञान) परीक्षा; किंवा तांत्रिक विषयासह इयत्ता १२ वी (विज्ञान) परीक्षा; किंवा व्यावसायिक विषयासह इयत्ता १२ वी परीक्षा; किंवा इयत्ता १० वी नंतर २ वर्ष कालावधीचा आयटीआय मधील समुचित विशेषीकरण असलेला अभ्यासक्रम पूर्ण केलेला असला पाहिजे. टीप १: महाराष्ट्र राज्याबाहेरील उमेदवार संस्थास्तरावरील जागांसाठी पात्र असतील.

		(ग) बारावी नंतरच्या सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी मधील पदविका पाठयक्रम,- (१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार,जम्मू व काश्मीरमधील स्थलांतरित उमेदवारी असलेला उमेदवार,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र व गणित हे विषय घेऊन एचएससी (इयत्ता १२ वी)(विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे. टीप : महाराष्ट्र राज्याबाहेरील उमेदवार संस्थास्तरावरील जागांसाठी पात्र असतील. (२) अनिवासी भारतीय / भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती / भारतीय वंशाच्या व्यक्तींची व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,- (एक) उमेदवाराने इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र व गणित हे विषय घेऊन एचएससी (इयत्ता१२ वी)(विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे; (दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.
२	औषधनिर्माणशास्त्र पदविका	**(१)महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार, -** (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे. टीप : महाराष्ट्र राज्याबाहेरील उमेदवार संस्थास्तरावरील जागांसाठी पात्र असतील. **(२) अनिवासी भारतीय / भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती / भारतीय वंशाच्या व्यक्तींची व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,-**

		(एक) उमेदवाराने भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे; (दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.
३	हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान पदविका	**(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार,जम्मू व काश्मीरमधील स्थलांतरित उमेदवारी असलेला उमेदवार,-** (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने एचएससी (इयत्ता १२ वी) परीक्षा कमीत कमी ३५% गुणासह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे. टीप : महाराष्ट्र राज्याबाहेरील उमेदवार संस्थास्तरावरील जागांसाठी पात्र असतील. **(२) अनिवासी भारतीय / भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती / भारतीय वंशाच्या व्यक्तींची व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,-** (एक) त्याने एचएससी (इयत्ता १२ वी) परीक्षा कमीत कमी ३५% गुणासह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे. (दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.

५. उमेदवारीचे प्रकार,-.

(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी,-

प्रकार	पात्रतेचे निकष	मूळ जिल्हा
"ए"	**(क) एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे प्रथम वर्षासाठी :** महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इयत्ता ८ वी, ९ वी आणि एसएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार; **(ख) एचएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमासाठी ,** (एक) औषधनिर्माणशास्त्र- महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य	अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याचे ठिकाण ज्या जिल्हा क्षेत्रात येते तो जिल्हा

	विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार; (दोन) हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान- महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार; (तीन) सरफेस कोटिंग तंत्रज्ञान- महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र आणि गणित विषयासह एचएससी (विज्ञान) परीक्षा, उत्तीर्ण झालेला उमेदवार; **(ग) एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे थेट द्वितीय वर्षासाठी** - महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी एक विषय घेऊन इयत्ता १२ वी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे किंवा गणित विषय घेऊन इयत्ता १२ वी (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे किंवा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाची एचएससी विज्ञान किंवा तांत्रिक विषयासह एचएससी विज्ञान किंवा व्यावसायिक विषयासह एचएससी परीक्षा किंवा एसएससी नंतरचा यथोचित विशेषिकरणासहचा औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमधून २ वर्षाचा पाठ्यक्रम उत्तीर्ण झालेले उमेदवार;	
“बी”	जो उमेदवार वरील प्रकार‘ए मधील निकषाची पूर्तता करीत नसेल, परंतु तो किंवा त्याचे वडील किंवा आई महाराष्ट्र राज्याचे अधिवासी असून त्यांच्याकडे अधिवास प्रमाणपत्र आहे, असा उमेदवार.	अधिवास प्रमाणपत्र देणा-या प्राधिकरणाचे ठिकाण ज्या जिल्ह्यात येत असेल तो जिल्हा.
“सी”	जो उमेदवार वरील प्रकार‘ए किंवा प्रकार‘बी मधील निकषाची पूर्तता करीत नसेल, परंतु ज्या उमेदवाराचे वडील किंवा आई केंद्रशासनाचे किंवा केंद्रशासनाच्या उपक्रमातील कर्मचारी आहेत व ज्यांची पदस्थापना महाराष्ट्र राज्यात झालेली आहे व केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेस आवेदनपत्र सादर	उमेदवाराच्या वडिलांच्या किंवा आईच्या पदस्थापनेचे ठिकाण ज्या जिल्ह्यात येत असेल तो जिल्हा

	करण्याच्या शेवटच्या तारखेच्या आधी ते महाराष्ट्र राज्यात कामावर रुजू झालेले आहेत, असा उमेदवार.	
"डी"	जो उमेदवार वरील प्रकार'ए, प्रकार'बी, व प्रकार 'सी मधील निकषाची पूर्तता करीत नसेल, परंतु त्याचे वडील किंवा आई महाराष्ट्र शासनाचे किंवा महाराष्ट्र शासनाच्या उपक्रमाचे कर्मचारी किंवा निवृत्त कर्मचारी आहेत.	उमेदवाराच्या वडिलांच्या किंवा आईच्या पदस्थापनेचे किंवा निवृत्त झाल्यास निवृत्तीनंतर स्थायिक झाल्याचे ठिकाणी किंवा त्यांची जर महाराष्ट्राबाहेर प्रतिनियुक्ती करण्यात आली असेल तर, अंतिम पदस्थापनेचे ठिकाण, ज्या जिल्ह्यात येत असेल तो जिल्हा
"ई"	(क) एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या प्रथम वर्षासाठी : महाराष्ट्र- कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इयत्ता ८ वी, ९ वी आणि एसएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहीवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे असा उमेदवार ; (ख) एचएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे प्रथम वर्षासाठी , (एक) औषधनिर्माणशास्त्र- महाराष्ट्र- कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहिवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार; (दोन) हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान-महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा	उमेदवाराचा मूळ जिल्ह्याबाहेरील जागांसाठी किंवा राज्यस्तरावरील जागांसाठी विचार करण्यात येईल

	महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहीवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार; (तीन) सरफेस कोटिंग तंत्रज्ञान- महाराष्ट्र- कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र आणि गणित विषयासह एचएससी (विज्ञान) परीक्षा, उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहीवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार; (ग)एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या थेट द्वितीय वर्षासाठी - महाराष्ट्र- कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी एक विषय घेऊन इयत्ता १२ वी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे किंवा गणित विषय घेऊन इयत्ता १२ वी (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे किंवा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाची एचएससी विज्ञान किंवा तांत्रिक विषयासह एचएससी विज्ञान किंवा व्यावसायिक विषयासह एचएससी परीक्षा किंवा एसएससी नंतरचा यथोचित विशेषिकरणासहचा औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमधून २ वर्षाचा पाठ्यक्रम उत्तीर्ण झालेले उमेदवार, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहीवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार.	

(२) ***अखिल भारतीय उमेदवारी,-***भारतीय नागरिकत्व असणारे उमेदवार, या प्रवर्गाखाली पात्र आहेत.

(३) ***अल्पसंख्याक उमेदवारी,-***राज्यांतर्गत असलेल्या आणि शासनाने अधिसूचित केलेल्या एखाद्या विशिष्ट भाषिक किंवा धार्मिक अल्पसंख्याक समाजातील, महाराष्ट्राचे अधिवासी असलेले उमेदवार या प्रवर्गाखाली पात्र आहेत.

(४)*अनिवासी भारतीय उमेदवारी,-* अधिनियमाच्या कलम २ खंड (व) मध्ये दिलेल्या व्याख्येतील अटींची पूर्तता करणारे, उमेदवार या प्रवार्गाखाली पात्र आहेत.

(५)*विदेशी विद्यार्थी किंवा भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेले किंवा भारतीय वंशाची व्यक्ती असलेले उमेदवार,-*अधिनियमाच्या कलम २ च्या खंड (त) मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे विदेशी विद्यार्थी, नियम २ च्या खंड (श) मध्ये व्याख्या करण्यात आलेले भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेले उमेदवार व अधिनियमाच्या कलम २ च्या खंड (स) मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे भारतीय वंशाची व्यक्ती असलेले उमेदवार, या प्रवार्गाखाली पात्र आहेत.

(६)*जम्मू व काश्मीर स्थलांतरितांसाठी उमेदवारी,-*

(क) आतंकवादी कारवायांमुळे १९९० पासून जम्मू व काश्मीरमधून भारताच्या कोणत्याही भागात किंवा जम्मू व काश्मीरच्या असुरक्षित सीमाक्षेत्रातून, जम्मू व काश्मीरमधील त्यामानाने सुरक्षित ठिकाणी विस्थापित होऊन आलेले आहेत अशा नागरिकांची मुले; किंवा

(ख) भारतीय प्रशासकीय सेवा (भाप्रसे) किंवा भारतीय पोलीस सेवा (भापोसे) किंवा भारतीय विदेश सेवा (भाविसे) यामधील अधिकाऱ्यांची मुले आणि आतंकवादी कारवायांचा बिमोड करण्यासाठी जम्मू व काश्मीरमध्ये बदली झालेल्या, तसेच केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेसाठी आवेदनपत्र सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकास किंवा त्यापूर्वी कामावर रुजू झालेल्या लष्करी व निमलष्करी दलातील कर्मचाऱ्यांची मुले; किंवा

(ग) आतंकवादाचा सामना करण्यासाठी कार्यरत असलेल्या जम्मू व काश्मीर पोलीस दलातील कर्मचाऱ्यांची व अधिकाऱ्यांची मुले,

या प्रवार्गाखाली पात्र असतील.

६. *विविध पाठयक्रमांकरिता मंजूर प्रवेशक्षमता, आरक्षण व अधिसंख्य जागा,-* (१) जे प्राधिकरण संबंधित पाठयक्रमांना मान्यता देण्याकरिता सक्षम आहे त्या प्राधिकरणाने दिलेल्या मान्यतेनुसार आणि महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाने दिलेल्या संलग्नतेनुसार प्रथम वर्ष पदविका पाठ्यक्रमाची व थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक प्रवेश) पदविका पाठयक्रमांची मंजूर प्रवेशक्षमता असेल. थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक प्रवेश) पदविका पाठ्यक्रमाना प्रवेशासाठी उपलब्ध जागांची गणना ***अनुसूची-तीन*** मध्ये दिल्याप्रमाणे करण्यात येईल.

(२) प्रवेश प्रक्रियेअंतर्गत उपलब्ध जागांमध्ये विविध आरक्षणांचे प्रावधान व त्यासाठी लागणारी प्रमाणपत्रे **अनुसूची –चार** मध्ये नमूद केले आहे.

(३)खाजगी व्यायसायिक शैक्षणिक संस्थामध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेपेक्षा अधिक असलेल्या आणि समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी मान्यता दिल्यानुसार अधिसंख्य जागा प्रवेशासाठी उपलब्ध असतील.

७. जागावाटप,- महाराष्ट्र राज्यातील उमेदवारांसाठी मूळ जिल्ह्यातील तसेच मूळ जिल्ह्याबाहेरील आणि राज्यस्तरीय जागांच्या वाटपाची टक्केवारी हि शासन धोरणानुसार, एसएससी नंतरच्या विविध पदविका पाठयक्रमांच्या प्रथम वर्षासाठी ***अनुसूची-एक***, एचएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या प्रथम वर्षासाठी ***अनुसूची- दोन*** आणि एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या थेट दुसऱ्या वर्षासाठी ***अनुसूची- तीन*** मध्ये, विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे असेल ;

(१) ***महाराष्ट्र राज्य उमेदवारीसाठी जागा,-*** या नियमाच्या नियम 5(१) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार हे या जागांसाठी पात्र असतील.

(२) ***अल्पसंख्याक कोटयातील जागा,-*** नियम 5(३)मध्ये नमूद केलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार ***अनुसूची-एक, अनुसूची -दोन*** व ***अनुसूची- तीन*** मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे उपलब्ध जागांसाठी पात्र असतील. विनाअनुदानित अल्पसंख्यांक संस्थांमधील ह्या जागा राज्य सरकारच्या धोरणानुसार भरल्या जातील आणि मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या एक्कावन टक्क्यांपेक्षा कमी नसतील इतक्या जागांवरील प्रवेश हे (शासन अनुदानित अल्पसंख्याक संस्थेच्या बाबतीत पन्नास टक्के), ती संस्था ज्या अल्पसंख्याक समाजाची असेल अशा, राज्यातील अल्पसंख्याक समाजातील विध्यार्थ्यांकडून केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेतून परस्पर गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील

(३) ***संस्थास्तरावरील कोटा,-*** संस्थेला, पात्र उमेदवारांना संस्था स्तरावर ***अनुसूची-एक, अनुसूची -दोन,*** व ***अनुसूची-तीन*** मध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार उपलब्ध जागांवर प्रवेश देता येतील, हे प्रवेश खालील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येतील,-

(एक) या नियमाच्या नियम 5(१), 5(२), 5(३), 5(४) आणि 5(६) मध्ये नमूद करण्यात आलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार या कोट्यातील जागांवर प्रवेशासाठी पात्र असतील;

(दोन) जास्तीत जास्त ५ टक्के जागा, समुचित प्राधिकरणाची मान्यता असल्यास अनिवासी भारतीय उमेदवारांमधून संस्था स्तरावर भरता येतील;

(तीन) अनिवासी भारतीय उमेदवारासाठी राखीव असलेल्या जागा रिक्त राहिल्यास अशा रिक्त जागा संस्थेस अखिल भारतीय उमेदवारी असणाऱ्या पात्र उमेदवारामधून भारता येतील.

परंतु या रिक्त जागा भरताना महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणाऱ्या उमेदवारांना परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे प्राधान्य देण्यात येईल.

(४) अधिसंख्य जागा,-

(क) *भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या / भारतीय वंशाच्या व्यक्ती , विदेशी विद्यार्थी, आणि आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले,-*

(एक) या नियमांच्या नियम 5(५) मध्ये दिल्यानुसार उमेदवारी असणारे आणि आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले या अधिसंख्य जागासाठी पात्र असतील;

(दोन) या जागा संस्थेच्या मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या कमाल १५ टक्के किंवा समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी विहित केल्यानुसार असतील. या १५ टक्के जागांपैकी एक तृतीयांश जागा आखाती देशातील भारतीय कामगारांच्या मुलांसाठी राखीव असतील व दोन तृतीयांश जागा भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेले/ भारतीय वंशाच्या व्यक्ती किंवा विदेशी विद्यार्थी असलेल्या उमेदवारासाठी, राखीव असतील;

(तीन) या जागा, संस्था, या नियमांच्या नियम 8 मध्ये दिलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करून उमेदवारांच्या परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे भरतील.

(ख) *जम्मू काश्मीरमधून विस्थापित उमेदवारी असणारे उमेदवार,-*

(एक) या नियमाच्या नियम 5(६) मध्ये नमूद करण्यात आलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार या जागासाठी पात्र असतील;

(दोन) या कोट्यातील जागांची संख्या शासनाच्या धोरणानुसार असेल;

(तीन) या जागा सक्षम प्राधिकारी भरेल.

(५).*आवेदनपत्र मागविणे,-*

(१) व्यावसायिक पाठ्यक्रमाकरिता उपलब्ध जागांवर उमेदवारांच्या प्रवेशासाठी खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती असेल,-

(क) या नियमांच्या नियम 7(१), 7(२) आणि 7(४)(ख) मध्ये नमूद केलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार सक्षम प्राधिकरणाकडे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेतून (कॅपमधून) प्रवेश मिळावा यासाठी आवेदनपत्र सादर करतील;

(ख) या नियमांच्या नियम 7(३) व 7(४)(क) मध्ये नमूद केलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार प्रथम सक्षम प्राधिकरणाकडे कागद पत्रांची तपासणी करण्यासाठी व त्यानंतर नियम 13 मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अशा उमेदवारांना परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे प्रवेश देणे संस्थाना शक्य व्हावे म्हणून संबंधित संस्थेकडे आवेदनपत्र सादर करतील;

(२) उमेदवाराने आवेदनपत्राचा नमुना भरतेवेळी लागू असतील त्याप्रमाणे आवश्यक प्रमाणपत्रे संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याने विहित केलेल्या आवश्यक प्रपत्रात सादर करावीत.

***८ . गुणवत्ता यादी तयार करणे,-* (१) गुणानुक्रम देणे ,-** ज्या उमेदवाराने केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमार्फत प्रवेश मिळण्यासाठी आवेदनपत्र सादर करण्याकरिता विनिर्दिष्ट केलेल्या अंतिम दिनांकास किंवा त्या दिनांकापूर्वी आवेदनपत्र सादर केलेले आहे, अशा सर्व पात्र उमेदवारांना गुणानुक्रम देण्यात येईल. गुणवत्ता यादी सामायिक प्रवेश परीक्षेतील प्राप्तांकाच्या किंवा गुणांच्या आधारे किंवा अर्हता परीक्षेतील गुणांच्या आधारे किंवा या नियमाच्या पोटनियम (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या निकषानुसार तयार करण्यात येईल.

(२) पडताळणीमुळे गुणांमध्ये होणारा बदल,- गुणांची पडताळणी केल्यामुळे अर्हता परीक्षेमधील गुणांमध्ये फेरबदल झाले असतील आणि संबंधित समुचीत प्राधिकरणाने किंवा मंडळाने ते गुण यथोचितरीत्या प्रमाणित केलेले असतील तर, ते गुण, सक्षम प्राधिकाऱ्याला किंवा त्याच्या पदनिर्देशित प्रतिनिधींना केंद्रीभूत प्रवेश

प्रक्रियेमधून प्रवेशासाठी अंतिम गुणवत्ता यादी प्रसिद्ध होणाच्या दिवशी ५.०० वाजे पर्यंत किंवा त्या अगोदर कळविण्यात यावेत.

(३)विविध पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशासाठी गुणानुक्रम देणे,- *(क) एसएससी नंतरच्या प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका पाठ्यक्रमातील प्रवेशासाठी,*-पात्र उमेदवारांची गुणवत्ता यादी ही, एसएससी परीक्षेत उमेदवारास मिळालेल्या एकत्रित गुणांच्या (जर अतिरिक्त गुण गुणपत्रिकेत नोंदवले असल्यास त्यासह) टक्केवारीच्या आधारे तयार करण्यात येईल किंवा वेळोवेळी विनिर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने तयार करण्यात येईल.

परंतु, सारखीच टक्केवारी असल्यास, उमेदवारांमधील सापेक्ष गुणवत्ता पुढील पसंतीक्रमाने व खाली विनिर्दिष्ट केलेल्या पध्दतीने ठरविण्यात येईल,-

(क) एसएससी मध्ये गणित विषयातील अधिकतम गुण;

(ख) एसएससी मध्ये विज्ञान विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ग) एसएससी मध्ये इंग्रजी विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(घ) एचएससी विज्ञान उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य;

(ड) एचएससी (किमान क्षमतावर आधारित असलेले व्यावसायिक पाठ्यक्रम) उमेदवारास प्राधान्य;

(च) २ वर्षे कालावधीचा औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचा व्यवसाय पाठ्यक्रम उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य;

(छ) इंटरमेडिएट श्रेणी चित्रकला परीक्षा उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य.

(ख) एसएससी नंतरच्या अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका पाठ्यक्रमाच्या थेट व्दितीय वर्षातील प्रवेशासाठी,- पात्र उमेदवारांच्याअर्हता परीक्षेनुसार प्रत्येकाची स्वतंत्र गुणवत्ता यादी अर्हता परीक्षेमध्ये मिळालेल्या गुणाच्या टक्केवारीच्या आधारे तयार करण्यात येईल.

परंतु, सारखीच टक्केवारी असल्यास, उमेदवारांमधील सापेक्ष गुणवत्ता पुढील पसंतीक्रमाने व खाली विनिर्दिष्ट केलेल्या पध्दतीने ठरविण्यात येईल,-

(क) एसएससी परीक्षेच्या गणित विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ख) एसएससी परीक्षेच्या विज्ञान विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ग) एसएससी परीक्षेतील इंग्रजी विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी.

(ग) एचएससी नंतरच्या सरफेस कोटिंग तंत्रज्ञान पदविका पाठ्यक्रमास प्रवेशासाठी,- एचएससी परीक्षेतील भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र आणि गणित या विषयामधील प्राप्त गुणांच्या एकत्रित टक्केवारीच्या आधारे गुणवत्ता यादी तयार करण्यात येईल.

परंतु, सारखीच टक्केवारी असल्यास, उमेदवारांमधील सापेक्ष गुणवत्ता पुढील पसंतीक्रमाने खाली विनिर्दिष्ट केलेल्या पध्दतीने ठरविण्यात येईल,-

(क) एचएससी परीक्षेतील एकत्रित गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ख) एचएससी परीक्षेतील गणित विषयाच्या गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ग) एसएससी परीक्षेतील एकत्रित गुणांची अधिकतम टक्केवारी.;

(घ) एसएससी परीक्षेतील गणित विषयाच्या अधिकतम टक्केवारीस प्राधान्य;

(ड) इंटरमेडिएट श्रेणी चित्रकला परीक्षा उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य.

(घ) *प्रथम वर्ष औषधनिर्माणशास्त्र प्रवेशासाठी* ,- गुणवत्ता यादी ही, एचएससी परीक्षेतील भौतिकशास्त्र , रसायनशास्त्र यामध्ये प्राप्त गुण आणि गणित किंवा जीवशास्त्र यापैकी अधिकतम असलेल्या विषयाचे गुण यांच्या एकत्रित टक्केवारीच्या आधारे तयार करण्यात येईल.

परंतु, सारखीच टक्केवारी असल्यास, उमेदवारांची सापेक्ष गुणवत्ता पुढील पसंतीक्रमाने व खाली विनिर्दिष्ट केलेल्या पध्दतीने ठरविण्यात येईल,-

(क) एचएससी परीक्षेतील एकत्रित गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ख) एचएससी परीक्षेतील भौतिकशास्त्र विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ग) एचएससी परीक्षेतील रसायनशास्त्र विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(घ) एचएससी परीक्षेतील इंग्रजी विषयातील गुणांची अधिकतम टक्केवारी;

(ड) एसएससी परीक्षेतील गुणांच्या अधिकतम टक्केवारीस प्राधान्य.

(ड) प्रथमवर्ष हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान,- एचएससी परीक्षेतील एकत्रित गुणांच्या टक्केवारीच्या आधारे गुणवत्ता यादी तयार करण्यात येईल.

परंतु, सारखीच टक्केवारी असल्यास, उमेदवारांची सापेक्ष गुणवत्ता पुढील पसंतीक्रमाने व खाली विनिर्दिष्ट केलेल्या पध्दतीने ठरविण्यात येईल.

(क) एचएससी (विज्ञान) उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य;

(ख) एचएससी (गृहविज्ञान) उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य;

(ग) एचएससी (किमान क्षमतांवर आधारित असलेले व्यावसायिक पाठयक्रम) उत्तीर्ण झालेल्या उमेदवारास प्राधान्य;

(घ) एचएससी (वाणिज्य) उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य;

(ड) एचएससी (कला) उत्तीर्ण उमेदवारास प्राधान्य.

९.***केन्द्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया (कॅप),-*** **(१)** तांत्रिक पदविका शैक्षणिक संस्था, केन्द्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमार्फत (कॅप) उमेदवारांना प्रवेश देतील. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेचे (कॅप) टप्पे खाली नमूद केल्याप्रमाणे असतील,-

(क) सक्षम प्राधिकाऱ्याने माहिती पुस्तिका प्रदर्शित करणे किंवा प्रसिध्द करणे;

(ख) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये भाग घेण्यासाठी उमेदवाराने आवेदनपत्राचा नमुना ऑनलाईन पध्दतीने भरणे;

(ग) ऑनलाईन पध्दतीने आवेदनपत्राचा नमुना भरतांना प्रवेशास आवश्यक असलेल्या वैध प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रतीच्या स्कॅन छायाप्रती अपलोड करणे;

(घ) उमेदवाराने सुविधा केंद्रावरुन कागदपत्राची पडताळणी करून घेणे. आवेदन पत्रात दावा केल्यानुसार दाव्याच्या समर्थनार्थ सर्व मूळ प्रमाणपत्र पडताळणी साठी सादर करणे उमेदवारास बंधनकारक असेल;

(ङ.) तात्पुरत्या गुणवत्ता याद्या प्रदर्शित किंवा प्रकाशित करणे, तक्रारी असल्यास त्या दाखल करुन घेणे आणि अंतिम गुणवत्ता याद्या प्रदर्शित किंवा प्रसिध्द करणे;

(च) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) फेरीनिहाय उपलब्ध असलेल्या प्रवर्गनिहाय जागा (जागांची रचना) प्रदर्शित करणे;

(छ) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) फेरीनिहाय पाठयक्रम व संस्था यांचा पसंतीक्रम असणारा ऑनलाइन विकल्प नमुना भरणे व त्यास पुष्टी देणे. उमेदवारांना सक्षम प्राधिकाऱ्याने विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे त्यांच्या पसंतीने संस्था व पाठयक्रम याबाबतचे शक्य असतील असे जास्तीत जास्त पसंतीक्रम उतरत्या क्रमाने भरता येतील. उमेदवाराने विकल्प नमुन्यास पुष्टी दिल्यानंतर, तो विकल्प नमुना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या फेरीनिहाय जागा वाटपासाठी विचारात घेण्यात येईल;

(ज) वाटप केलेली संस्था आणि पाठयक्रम दर्शविणारे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) फेरीनिहाय तात्पुरते जागा वाटप प्रदर्शित करणे;

(झ) सक्षम प्राधिकाऱ्याने घोषित केलेल्या वेळापत्रकानुसार उमेदवाराने प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन वाटप करण्यात आलेल्या जागेची स्वीकृती करणे;

(त्र) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) अंतिम वाटप करण्यात आलेल्या जागेवर प्रवेश घेण्यासाठी वरील (झ) मध्ये नमूद केल्यानुसार प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन प्रवेश निश्चित केल्यानंतरच उमेदवार संस्थेमध्ये हजर होतील;

(ट) सक्षम प्राधिकाऱ्याने केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) विविध टप्प्यासाठी विहित केलेले वेळापत्रक पालन करणे बंधनकारक असेल.

(२) ***केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेची (कॅप) पहिली फेरी आयोजित करणे,-*** पहिल्या प्रवेश फेरी करिता उपलब्ध जागा संकेतस्थळावर प्रदर्शित करण्यात येतील. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) अंतिम गुणवत्ता यादीत ज्या उमेदवारांचे नाव आहेत असे उमेदवार ऑनलाईन विकल्प नमुना भरून या फेरीत सहभाग घेण्यास पात्र असतील. उमेदवार त्यांच्या लॉग-इन मधून विकल्प नमुना भरून त्यास पुष्टी देतील.

(३) ***केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेदरम्यान (कॅप)***:

(क) जर उमेदवारास त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाल्यास असे वाटप प्रणालीतून आपोआप गोठविले जाईल व उमेदवार या जागेचा स्वीकार करेल. असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्यास पात्र नसतील. असे उमेदवार प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता कागदपत्राची पडताळणी व जागा स्विकृती शुल्क भरण्यासाठी हजर होतील. तदनंतर असे उमेदवार वाटप करण्यात आलेल्या जागेवर प्रवेश घेण्यासाठी वाटप करण्यात आलेल्या संस्थेमध्ये हजर होतील. असे उमेदवार जर प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता हजर झाले नाहीत तर ते त्यांना वाटप करण्यात आलेल्या जागेवरील हक्क आपोआप गमावतील आणि ती जागा पुढील वाटपासाठी उपलब्ध होईल. अश्या उमेदवारांकरिता करण्यात आलेले हे जागावाटप अंतिम असेल;

(ख) ज्या उमेदवारास त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाल्यास आणि उमेदवार या वाटपाने संतुष्ट असल्यास आणि केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्याची त्याची इच्छा नसल्यास उमेदवार त्याच्या लॉग-इन मधून त्यास देऊ केलेली जागा स्वतः गोठवू शकतो. अशा प्रकारे जागा गोठविल्यावर असे उमेदवार प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता कागदपत्राची पडताळणी व जागा स्विकृती शुल्क भरण्यासाठी हजर होतील. तदनंतर असे उमेदवार वाटप करण्यात आलेल्या जागेवर प्रवेश घेण्यासाठी वाटप करण्यात आलेल्या संस्थेमध्ये हजर होतील. असे उमेदवार जर प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता हजर झाले नाहीत तर ते त्यांना वाटप करण्यात आलेल्या जागेवरील हक्क आपोआप गमावतील आणि ती जागा पुढील वाटपासाठी उपलब्ध होईल. अश्या उमेदवारांकरिता करण्यात आलेले हे जागावाटप अंतिम असेल व असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्यास पात्र नसतील;

(ग) ज्या उमेदवारांना त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाले आणि उमेदवाराने प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर

होवून जागास्वीकृती केली असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये वरच्या पसंतीक्रमावरील जागा मिळविण्याकरिता सहभागी होण्यास पात्र असतील.

(घ) ज्या उमेदवारांना त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाले आणि उमेदवाराने प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर न होवून जागास्वीकृती केली नाही, असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्यास पात्र असतील.

(४) *केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेची (कॅप) दुसरी व तिसरी फेरी आयोजित करणे,-*

(क) दुसऱ्या व तिसऱ्या फेरीकरिता उपलब्ध जागा संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात येतील. दुसऱ्या व तिसऱ्या फेरीकरिता पात्र उमेदवारांना ऑनलाईन पध्दतीने विकल्प नमुना भरण्यास किंवा पूर्वी भरलेल्या विकल्प नमुन्यामध्ये बदल करण्यास मुभा देण्यात येईल. या फेऱ्यादरम्यान वाटप करावयाच्या जागा खाली दिल्या प्रमाणे पात्र उमेदवारांना उपलब्ध असतील,-

(एक) वरीलप्रमाणे उपनियम ३(ग) व ३(घ) नुसार उमेदवार;

(दोन) पूर्वीच्या कोणत्याही फेरीत कोणतीही जागावाटप न झालेले उमेदवार;

(तीन) पूर्वीच्या प्रवेशफेरीत सहभागी झाले नाही (विकल्प नमुना भरला नाही) असे उमेदवार;

(ख) ज्या उमेदवारांना पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाले आणि प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन जागा स्विकृती केली आहे अशा उमेदवारांनी नविन विकल्प नमुना भरतांना त्यांना पूर्वीच्या फेरीमध्ये वाटप झालेला विकल्प त्यांच्या पसंतीक्रमाच्या यादीत नमूद करणार नाहीत, संगणकीय प्रणालीद्वारे तो विकल्प यादीच्या शेवटी समाविष्ट करण्यात येईल. जर वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप करण्यात आले की अगोदर करण्यात आलेले वाटप आपोआप रदद होईल. वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप न झाल्यास पूर्वीच्या फेरीमधील वाटप अबाधित राहील;

(ग) उमेदवारास तिसऱ्या प्रवेशफेरी नंतर वरच्या पसंतीक्रमावरील जागेच्या वाटपाची संधी नसेल. तिसऱ्या प्रवेश फेरीमध्ये सहभागी झालेल्या उमेदवारांना तिसऱ्या फेरीत करण्यात आलेले वाटप किंवा पूर्वीचे अबाधित ठेवण्यात आलेले वाटप हे अंतिम वाटप असेल;

(घ) प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन वाटप करण्यात आलेली जागा स्विकृती करते वेळेस अर्जा मध्ये केलेल्या दाव्याच्या पुष्ट्यर्थ सर्व मूळ प्रमाणपत्र सादर करेल. उमेदवार अर्जा मध्ये केलेल्या दाव्याच्या पुष्ट्यर्थ मूळ प्रमाणपत्र सादर करणार नाही अश्या परिस्थितीत जागावाटप आपोआप

रद्द होईल व ती जागा पुढील फेरीमध्ये वाटपासाठी उपलब्ध होईल;

(ङ) उमेदवारास प्रवेश अर्जातील खाली दिलेल्या चुका प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर मूळ प्रमाणपत्र पडताळणीच्या वेळेस दुरुस्त करून घेण्याची मुभा असेल जसे,-

(एक) लिंगातील बदल पुरुष ते स्त्री व त्याउलट;

(दोन) परीक्षेतील, गुण भरतांना केलेली चूक, तथापि गुणांतील वाढीमुळे गुणवत्ता क्रमांकात होणारा बदल करण्यास परवानगी नसेल;

(तिन) मागासवर्गीय प्रवार्गामधील जात,पोटजात भरतांना झालेली चूक. परंतु कोणत्याही प्रकरणी सामान्य प्रवर्गातील उमेदवारास मागासवर्गीय प्रवर्गात बदल करता येणार नाही. मागासवर्गीय प्रवर्गातील उमेदवार प्रकरणपरत्वे आवश्यक प्रमाणपत्रांची जसे, जात/जमात प्रमाणपत्र,जात/जमात वैधता प्रमाणपत्र, उन्नतप्रवर्गात मोडत नसल्याचे प्रमाणपत्र इत्यादी, पूर्तता करू न शकल्यास त्यास सामान्य प्रवर्गात बदल करता येईल;

(चार) आधारभूत कागदपत्र सादर न करू शकल्या मुळे अल्पसंख्यांक दर्जा काढून टाकणे;

(पाच) आधारभूत कागदपत्र सादर न करू शकल्या मुळे विकलांग दर्जा काढून टाकणे;

(सहा) आधारभूत कागदपत्र सादर न करू शकल्या मुळे डिफेन्स दर्जा काढून टाकणे;

(सात) उमेदवारी प्रकारातील बदल;

(आठ) जिल्हा बदल;

(नऊ) आधारभूत कागदपत्र सादर न करू शकल्या मुळे शिक्षणशुल्क माफी अंतर्गत जागा मिळण्यासाठीच्या पात्रतेचा दर्जा काढून टाकणे;

(दहा) आधारभूत कागदपत्र सादर न करू शकल्या मुळे व्यावसाईक/तांत्रिक दर्जा काढून टाकणे;

(अकरा) शैक्षणिक अर्हता बदल.

वरिल व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही बाबतीत बदल किंवा दुरुस्ती करण्यास परवानगी नाही.

(च) अतिरिक्त फेरी (जर झाल्यास) बाबतीत, वरील खंड (क) मध्ये नमूद केलेल्या उमेदवारांना या फेरीत सहभागी होता येईल व त्यांना नविन विकल्प नमुना भरता येईल. असे उमेदवार नविन विकल्प नमुना भरतांना त्यांना पूर्वीच्या फेरीमध्ये वाटप झालेला विकल्प त्यांच्या पसंतीक्रमाच्या

यादीत नमूद करणार नाहीत, संगणकीय प्रणालीद्वारे तो विकल्प यादीच्या शेवटी समाविष्ट करण्यात येईल. जर वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप करण्यात आले की अगोदर करण्यात आलेले वाटप आपोआप रदद होईल. वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप न झाल्यास पूर्वीच्या फेरीमधील वाटप अबाधित राहील;

(५) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) अंतिम फेरीनंतर, उमेदवार त्यास वाटप केलेल्या संस्थेमध्ये विहित वेळापत्रकानुसार उपस्थित राहील व त्या संस्थेतील आपला प्रवेश कायम करील. संस्था आवश्यक कागदपत्रांची पडताळणी करेल व उमेदवाराचा प्रवेश ऑनलाईन प्रणालीत संस्थेच्या लॉगइन मधून ताबडतोब अपलोड करेल व उमेदवारास प्रवेशाच्या पुष्ठीसाठी ऑनलाईन प्रणालीतून मिळणारी पावती व शुल्क भरल्याची पावती देईल."

१०.केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) वाटपाचे टप्पे आणि पद्धती ,- केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेअंतर्गत (कॅपअंतर्गत) येणाऱ्या जागांचे वाटप पुढील पद्धतीनुसार करण्यात येईल:- .

(१) ***महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार,-***(क) संगणकीकृत पद्धतीने जागा वाटपाचे टप्पे पुढील प्रमाणे आहेत,-

टप्पा एक :- सर्व उमेदवारांसाठी,-

(क) विविध प्रवर्गातील सर्व उमेदवारांचा (तांत्रिक, अतांत्रिक , खुला, राखीव, पुरुष, महिला) त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार जागा वाटपाकरिता विचार करण्यात येईल;

(ख) आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील (इडब्ल्यूएस) आणि अनाथ उमेदवारांना त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार त्यांच्यासाठी आरक्षित असलेल्या जागांसाठी विचार करण्यात येईल,जर त्यांच्यासाठी आरक्षित असलेल्या जागा उपलब्ध नसतील तर त्यांना त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार खुल्या प्रवर्गातील जागांसाठी विचारात घेतले जाईल;

(ग) मागासवर्ग प्रवर्गातील उमेदवारांचा, त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे खुल्या प्रवर्गातील, जागांसाठी विचार करण्यात येईल, जर त्यांच्या गुणवत्तेनुसार खुल्या प्रवर्गातील जागा उपलब्ध होत नसतील तर त्यांच्या संबंधित राखीव प्रवर्गातील जागा वाटपासाठी त्यांचा विचार केला जाईल;

(घ) विशेष मागास प्रवर्गातील उमेदवारांचा, त्यांच्या गुणवत्तेच्या आधारे खुल्या प्रवर्गातील जागा वाटपासाठी विचार केला जाईल आणि अशा जागा उपलब्ध होत नसतील तर असे उमेदवार त्यांचा विशेष

मागासवर्ग प्रवर्गामध्ये समावेश होण्यापूर्वी ते ज्या मागास प्रवर्गामध्ये होते अशा त्या मूळ मागासवर्ग प्रवर्गातील जागा वाटपासाठी विचार करण्यात येईल;

(ड) दिव्यांग व्यक्ती प्रवर्गातील उमेदवारांचा त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार त्यांच्यासाठी आरक्षित असलेल्या जागांसाठी विचार करण्यात येईल,जर त्यांच्यासाठी आरक्षित असलेल्या जागा उपलब्ध नसतील तर त्यांना त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार खुल्या प्रवर्गातील जागांसाठी विचारात घेतले जाईल;

(च) संरक्षण प्रवर्गातील उमेदवारांचा त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार त्यांच्यासाठी आरक्षित असलेल्या जागांसाठी विचार करण्यात येईल,जर त्यांच्यासाठी आरक्षित असलेल्या जागा उपलब्ध नसतील तर त्यांना त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार खुल्या प्रवर्गातील जागांसाठी विचारात घेतले जाईल;

(छ) अर्हता परीक्षेत तांत्रिक किंवा व्यावसायिक विषय असणाऱ्या उमेवाराना जागांचे वाटप करतेवेळी त्यांची उपलब्धता खालीलप्रमाणे तपासण्यात येईल.-

(एक) खुल्या प्रवर्गात तांत्रिक विषय असलेल्या उमेदवारासाठी असणाऱ्या जागा;

(दोन) संबंधित राखीव प्रवर्गात तांत्रिक विषय असलेल्या उमेदवारासाठी असणाऱ्या जागा;

(तीन) खुल्या प्रवर्गात सर्व साधारण उमेदवारांसाठी असणाऱ्या (तांत्रिक आणि तांत्रिकेतर दोहोकारिता) जागा;

(चार) संबंधित राखीव प्रवर्गात सर्व साधारण उमेदवारांसाठी असणाऱ्या (तांत्रिक आणि तांत्रिकेतर दोहोकारिता) जागा.

(त्र) जर एखाद्या उमेदवारास एकापेक्षा जास्त वर्गवारीमध्ये वाटपासाठी जागा उपलब्ध असल्यास त्याचे वाटप खालीलप्रमाणे करण्यात येईल,-

(एक) महिला उमेदवारासाठीची जागा

(दोन) विकलांग व्यक्ती प्रवर्गातील उमेदवारासाठीची जागा

(तीन) संरक्षण प्रवर्गातील उमेदवारासाठीची जागा

<u>टप्पा-दोन</u> : महिलांसाठी राखीव असलेल्या जागांचे पुरुष उमेदवारांना वाटप,-मागासवर्ग प्रवर्गातील किंवा खुल्या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांना जागांचे वाटप झाल्यानंतर, जर जागा रिक्त राहिल्या तर रिक्त राहिलेल्या जागांचे वाटप संबंधित मागासवर्गातील किंवा खुल्या प्रवर्गातील पुरुष उमेदवारांना करण्यात येईल.

<u>टप्पा-तीन</u> : विशेष मागासवर्ग प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता,-जर इतर मागासवर्ग प्रवर्गातील जागा रिक्त राहिल्या तर अशा जागांच्या कमाल २ टक्के इतक्या मर्यादेपर्यंत विशेष मागासवर्ग प्रवर्गातील उमेदवारांना अशा जागांचे वाटप करण्यात येईल.

<u>टप्पा-चार</u> : सर्व उमेदवारांसाठी (कोणत्याही प्रकारचे आरक्षण वगळून),-
(एक) सर्व पात्र उमेदवारांना परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे वाटप करण्याकरिता या जागांचा विचार करण्यात येईल;
<u>टप्पा -पाच</u>: सर्व उमेदवारासाठी (कोणत्याही प्रकारचे उमेदवारी प्रकार वगळून)- (क) रिक्त जागांच्या वाटपासाठी पात्र असलेल्या सर्व उमेदवारांचा विचार करण्यात येईल.
(ख)महिला उमेदवारांसाठी राखीव जागांचे वाटपाची पध्दत शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाच्या परिपत्रक क्र.आरएसव्ही १०१२ /CN-१६ /१२ /१६ए, दि.१३ ऑगस्ट २०१४ मध्ये दिल्यानुसार असेल.

(2) *अल्पसंख्यांक कोट्यातील जागा* .- संगणकीकृत जागा वाटपाचे टप्पे खालील प्रमाणे असतील,

<u>टप्पा-एक:</u> संस्था ज्या अल्पसंख्याक भाषिक किंवा धार्मिक समाजाकरीता आहे त्या समाजातील, राज्याच्या उमेदवारांना गुणवत्तेच्या आधारे अल्पसंख्याकासाठीच्या राखीव जागांचे वाटप करण्यात येईल.

<u>टप्पा दोन:</u> जर जागा शिल्लक राहिल्या तर अशा जागांचे वाटप महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी उमेदवाराना परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे करण्यात येईल

(3) *जम्मू काश्मीरमधून विस्थापित उमेदवारी असणारे उमेदवार,-* जम्मू काश्मीरमधून विस्थापित उमेदवारी असणारे उमेदवारासाठी उपलब्ध असलेल्या अधिसंख्य जागांचे वाटप या नियमाच्या नियम 5(६) अनुसार पात्र उमेदवारांना त्यांच्या परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे वाटप करण्यात येईल.

११. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅपच्या) पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या फेरीव्दारे जागाचे वाटप करणे.-

(१) कॅपच्या सर्व (पहिल्या, दुसऱ्या, व तिसऱ्या) फेरीमध्ये संगणकीय प्रणाली वापरून जागाचे वाटप करण्यात येईल;

(२) कॅपच्या पहिल्या फेरीमध्ये.-

(क) अल्पसंख्यांक संस्थासाठी,- जागांचे वाटप खाली दिलेल्या पद्धतीने व प्राधान्यक्रमाने करण्यात येईल,

(एक) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (२) मधील टप्पा -१,

(दोन) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (१) मधील टप्पा -१ आणि टप्पा -२,

(ख) अल्पसंख्यांकेतर संस्थांसाठी, जागांचे वाटप या नियमाच्या नियम मधील पोटनियम (१) मधील 10 टप्पा -१ आणि टप्पा-२ नुसार करण्यात येईल

(३) कॅपच्या दुसऱ्या फेरीमध्ये.-

(क) अल्पसंख्यांक संस्थासाठी,- जागांचे वाटप खाली दिलेल्या पद्धतीने व प्राधान्यक्रमाने करण्यात येईल,

(एक) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (२) मधील टप्पा -१,

(दोन) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (१) मधील टप्पा -१ ते टप्पा -४,

(तीन) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (२) मधील टप्पा -२,

(ख) अल्पसंख्यांकेतर संस्थांसाठी, जागांचे वाटप या नियमाच्या नियम ९ मधील पोटनियम (१) मधील टप्पा -१ ते टप्पा-४ नुसार करण्यात येईल.

(४) कॅपच्या तिसऱ्या फेरीमध्ये.-

(क) अल्पसंख्यांक संस्थासाठी,- जागांचे वाटप खाली दिलेल्या पद्धतीने व प्राधान्यक्रमाने करण्यात येईल,

(एक) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (२) मधील टप्पा -१,

(दोन) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (१) मधील टप्पा -१ ते टप्पा -५,

(तीन) या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (२) मधील टप्पा -२,

(ख) अल्पसंख्यांकेतर संस्थांसाठी, जागांचे वाटप या नियमाच्या नियम 10 मधील पोटनियम (१) मधील टप्पा -१ ते टप्पा-५ नुसार करण्यात येईल.

(५) जागा वाटप न होणे किंवा उमेदवार प्रवेशासाठी उपस्थित न राहणे, यामुळे जर जागा रिक्त राहिल्या तर त्या जागाचे त्यापुढील फेरीमध्ये वाटप करण्यात येईल;

(६) कॅपच्या पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या फेरीमधील प्रत्येक टप्प्यावरील जागांचे वाटप सुरुवातीला मूळ जिल्हा/ मूळ जिल्ह्याबाहेरील असा फरक करून व त्यानंतर जागा रिक्त राहिल्यास मूळ जिल्हा / मूळ जिल्ह्याबाहेरील असा फरक वगळून करण्यात येईल व त्यानंतरही कोणत्याही कारणास्तव नियम 7(१) व 7(२) मधील जागा रिक्त राहिल्यास किंवा झाल्यास अशा सर्व जागा नियम 5(१) मधील उमेदवारी असलेल्या उमेदवारांना त्यांच्यामध्ये कोणताही फरक न करता परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे करण्यात येतील;

१२. ***सर्वसाधारण सूचना,-***

(क) कॅपच्या पहिल्या , दुसऱ्या व तिसऱ्या फेऱ्यांमधील मूळ जिल्हा जागांचे, मूळ जिल्ह्याबाहेरील जागांचे आणि राज्यस्तरीय जागांचे वाटप, महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेल्या उमेदवारांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार केले जाईल. उमेदवारांना परस्पर गुणवत्ता, त्यांनी भरलेले विकल्प आणि कॅपच्या पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या फेऱ्यांच्या संबंधित टप्प्यामध्ये त्यावेळी उपलब्ध असलेल्या जागा, यानुसार जागांचे वाटप केले जाईल;

(ख) जागा वाटपाच्या विशिष्ट टप्प्यासाठी पात्र ठरलेल्या सर्व उमेदवारांचा, जरी त्यांना अगोदरच्या टप्प्यामध्ये जागा वाटप करण्यात आलेले असेल किंवा नसेल तरी, त्या टप्प्यामध्ये जागा वाटपासाठी विचार केला जाईल.;

(ग) कोणत्याही टप्प्याच्या जागा वाटपादरम्यान, त्यावेळी असणाऱ्या जागांच्या उपलब्धतेप्रमाणे उमेदवाराने भरलेल्या विकल्पानुसार , त्याचा जागावाटपातील क्रम वर सरकत राहील;

(घ) तांत्रिक पदविका शैक्षणिक संस्थामध्ये या नियमाच्या नियम 7(२), 7(३) आणि 7(४) मध्ये नमूद केलेल्या जागांच्या वाटपासाठी विविध प्रवर्गाअंतर्गत कोणत्याही प्रकारचे आरक्षण असणार नाही.

(ड) सर्व राखीव प्रवर्गातील उमेदवारांचा (विशेष मागासप्रवर्ग उमेदवाराचा त्यांच्या मूळ प्रवर्गामध्ये) त्यांच्यासाठी राखीव जागावर सर्व टप्प्यामध्ये परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे जागा वाटपासाठी विचार केला जाईल.

(च) क्रम वर सरकल्यामुळे, रिक्त होणाऱ्या जागांचा, त्या टप्प्याच्या जागा वाटपाच्या तरतुदीनुसार त्याच टप्प्यावरील पुढील प्रक्रियेमध्ये जागा वाटप करण्याकरिता विचार करण्यात येईल;

(छ) भरण्यात आलेल्या पसंतीक्रमामधील पहिल्या उपलब्ध विकल्पानुसार करण्यात आलेले वाटप हे अंतिम जागा वाटप म्हणून अबाधित ठेवण्यात येईल;.

(ज) संकेतस्थळावर प्रदर्शित करण्यात आलेल्या जागा वाटपाच्या यादीमध्ये, उमेदवारांना देऊ करण्यात आलेल्या तात्पुरत्या जागांचे वाटप दर्शविण्यात येईल. या संदर्भात उमेदवारांशी व्यक्तिश: कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही किंवा त्यांना जागावाटप पत्रे पाठविली जाणार नाहीत;

(झ) ज्या उमेदवारास जागेचे वाटप करण्यात आले असेल तो उमेदवार “तात्पुरते जागावाटप पत्र” संकेतस्थळावरुन डाऊनलोड करुन घेईल. जागा-स्वीकृतीच्या वेळेस उमेदवारास प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागा-स्वीकृती शुल्क ऑनलाईन पद्धतीने भरतिल किंवा सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या नावे दर्शनी धनाकर्ष जमा करावा लागेल. मूळ कागदपत्रांची पडताळणी केल्यावर आणि उमेदवार सर्व पात्रता निकषांची पूर्तता करत असल्याची खात्री पटल्यावर प्रवेश उपस्थिती केंद्राकडून जागा नक्की केली जाईल व केंद्र प्रभारी, स्वीकृतीची संगणकीय पावती देईल;

(त्र) प्रवेशित सर्व उमेदवारांसाठी जागा-स्वीकृती शुल्क, रु.१,०००/- एवढे असेल. हे शुल्क ना-परतावा प्रक्रिया शुल्क असेल;

(ट) जागा स्वीकृतीकरिता व्यक्तिश: उपस्थित न राहणे म्हणजे उमेदवाराने देऊ केलेली जागा नाकारली असल्याचे समजण्यात येईल;

(ठ) जर कोणतीही कागदपत्रे किंवा प्रमाणपत्रे विधिअग्राहय किंवा खोटी असल्याचे कोणत्याही वेळी आढळून आले आणि / किंवा उमेदवाराने पात्रता निकषांची पूर्तता केली नाही तर वाटप करण्यात आलेली जागा कोणत्याही वेळी रद्द करण्यात येईल;

(ड) ज्या उमेदवारांना वाटप करण्यात आलेली जागा नाकारावयाची असेल त्यांना स्वीकृती शुल्क भरण्यासाठी प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जाण्याची आवश्यकता नाही. वाटप केलेली जागा नाकारणाऱ्या उमेदवारांना उर्वरित प्रवेश फेऱ्यामध्ये भाग घेण्यासाठी वेळापत्रकानुसार नवीन विकल्प अर्ज सदर करावा लागेल.

(ढ) जर आवेदनपत्र मध्ये उमेदवाराने त्याच्या प्रवेशाच्या संबंधात पुरवलेली कोणतीही माहिती नंतर कोणत्याही वेळी चुकीची आढळली तर त्याचा प्रवेश रद्द केला जाईल, शुल्क जप्त केले जाईल आणि त्याला प्राचार्य संस्थेतून काढून टाकू शकतील. अश्या निष्कासन आदेशाविरूद्ध सक्षम प्राधिकारयास ७ दिवसांच्या आत अपील केले जाऊ शकते, अशा प्रकरणांमध्ये सक्षम प्राधिकारयाचा निर्णय अंतिम असेल.

(ण) खोट्या प्रमाणपत्रांच्या वापरासंदर्भातील तक्रारींची तपासणी ठराविक कालावधी मध्ये करण्यात यावी व दोषी आढळल्यास असा प्रवेश रद्द करण्यात यावा. तसेच पुढील कार्यवाही सक्षम प्राधिकारयास कळवून करण्यात यावी.

१३. *संस्थास्तरीय कोटयातील जागा, अल्पसंख्याक कोटयातील जागा आणि केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेनंतर रिक्त राहिलेल्या जागावर प्रवेश,-*विनाअनुदानित संस्थेचे संचालक किंवा प्राचार्य, या जागांवरील प्रवेश प्रक्रिया खालील पद्धतीचा वापर करून पार पाडतील,-

(क) उपलब्ध जगावर प्रवेश हे पारदर्शक रीतीने व ज्यांनी केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेसाठी व नंतर संस्थेकडे प्रवेशासाठी आवेदनपत्र सादर केलेले आहे अशा सर्व उमेदवारांच्या परस्पर गुणवत्तेनुसार करण्यात येतील;

(ख) प्रवेशप्रक्रिया सुरू करण्यापूर्वी पुरेसा वेळ मिळेल अशा रीतीने संस्थेची माहिती व प्रवेशाचे नियम विनिर्दिष्ट केलेले असतील अशी पुस्तिका किंवा निर्देशपुस्तिका प्रकाशित करण्यात यावी. माहिती पुस्तिकेमधील सर्व माहिती संस्थेच्या संकेतस्थळावर देखील प्रदर्शित करण्यात यावी;

(ग) प्रत्येक संस्था प्रवेशाचे वेळापत्रक आणि संस्थेकडून प्रत्येक पाठयक्रमातील भरावयाच्या एकूण जागांची संख्या यांची जाहिरात संस्थेच्या संकेतस्थळावर प्रकाशित करतील व आवेदनपत्र मागवतील ;

(घ) प्रवेशासाठी वेळोवेळी शासनाने अधिसूचित केलेले व समुचित प्राधिकाऱ्याने विनिर्दिष्ट केलेले पात्रतेचे निकष पूर्ण करणारे इच्छुक उमेदवार हे संस्थेचे संचालक किंवा प्राचार्य यांच्याकडे संस्था स्तरावरील प्रवेशासाठी नियम ७(५)(ख) मध्ये तरतूद केल्यानुसार आवेदनपत्र सादर करतील व या जागा ते या नियमांच्या नियम ८(३) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेली कार्यपद्धती अनुसरून तयार करण्यात आलेल्या परस्पर गुणवत्ता यादीतील गुणानुक्रमे भरतील;

(ड) संस्था आवश्यक सर्व कागदपत्रांची पडताळणी करून, संस्थास्तरावर संस्थास्तरीय कोटयातील जागा, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेनंतर रिक्त राहिलेल्या जागा, भारताचे समुद्रपार नागरिक/भारतीय वंशाच्या व्यक्ती / विदेशी विद्यार्थी /आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले या अधिसंख्य कोट्यातून प्रवेश द्यावयाच्या उमेदवारांची गुणवत्ता यादी (याद्या) संस्थेच्या सूचनाफलकावर व संकेतस्थळावरसुद्धा प्रसिध्द करील;

(च) विनिर्दिष्ट केलेल्या पाठयक्रमांच्या संस्थास्तरीय कोट्यातील जागा (अंशत: किंवा पूर्णत:) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेला परत करण्याचा उद्देश असणाऱ्या अल्पसंख्याक किंवा अल्पसंख्याकेतर संस्था, केंद्रिभूत

प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीतील जागेची रचना प्रदर्शित करण्यापूर्वी दोन दिवस अगोदर तसे कळवतील आणि त्या जागांचे, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या नियमांनुसार वाटप करण्यात येईल. तदनंतर संस्थास्तरीय कोट्यातील जागा प्रत्यार्पित करण्याची मुभा संस्थांना नसेल;

(छ) घेतलेल्या आणि रद्द केलेल्या सर्व प्रवेशाबाबतची माहिती संगणकीय (ऑनलाईन) प्रणालीमार्फत तात्काळ संस्था अद्ययावत करतील;

(ज) जर केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या फेऱ्या पार पडल्यानंतर केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेची जागा रिक्त राहिल्यास किंवा झाल्यास ती जागा केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेदरम्यान ज्या प्रवर्गाकरीता राखून ठेवलेली होती, त्याप्रवर्गाच्या उमेदवारामधूनच भरण्यात येईल. तदनंतरही जागा रिक्त राहिल्यास, त्या जागा अर्जदाराच्या परस्पर गुणवत्तेच्या आधारे भरण्यात येतील.

१४. *गुणवत्ता यादी व प्रवेश देण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीस मान्यता ,-*

(१) प्रवेशप्रक्रिया संपल्यानंतर, सर्व तांत्रिक पदविका शिक्षण संस्था, सक्षम प्राधिकारी यांचेकडे प्रवेश मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर करतील.

(२) प्रवेश मान्यतेसाठीच्या प्रस्तावामध्ये संस्थास्तरावर प्रवेश देण्यात आलेल्या व कोटा असलेल्या अशा सर्व विद्यार्थ्यांची यादी, उमेदवारीचा प्रकार, आरक्षण, अर्हता इत्यादी तसेच संस्था स्तरावर प्रवेश दिलेल्या उमेदवारांच्या प्रवेशासाठीच्या आवश्यक कागदपत्रांचा समावेश असेल.

(३) जर एखाद्या अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थेने लागोपाठच्या तीन वर्षाच्या कालावधीत तिच्या मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या किमान एकावन्न टक्के प्रवेश संबंधित अल्पसंख्यांक प्रवर्गातील व्यक्तींमधून देण्यात कसूर केली तर, सक्षम प्राधिकारी, त्याबाबतची माहिती विभागास कळवतील, विभागाकडून अशा संस्थाबाबतची माहिती व निरीक्षण अल्पसंख्यांक विकास विभाग यांना अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्था अधिनियम 2004 च्या राष्ट्रीय आयोगाच्या कलम 12 सी च्या तरतुदीनुसार अग्रेषित करेल.

१५.*प्रवेश रद्द करणे व शुल्काचा परतावा ,संस्थेद्वारे कागदपत्र परत देणे,-*

(क) उमेदवार प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज करील आणि प्रवेश रद्द करण्यासाठी असलेल्या प्रणाली निर्मित अर्जाची स्वाक्षरित प्रत संस्थेला सादर करील. उमेदवाराने प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने विनंती सादर केल्यानंतर उमेदवाराचा प्रवेश रद्द झाला असे समजण्यात येईल. उमेदवाराने प्रवेश रद्द करण्यासाठी असलेल्या प्रणाली निर्मित अर्जाची स्वाक्षरित प्रत संस्थेला सादर केली किवा नाही या बाबत काहीही असले तरी संस्था, उमेदवाराने प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने सादर केलेली विनंती अंतिम मानेल. अशा प्रकारे जागा रद्द झाल्याने उमेदवार त्या जागेवरील हक्क गमावेल व ती जागा पुढील वाटपासाठी उपलब्ध होईल. तदनंतर उमेदवार शुल्क परताव्याचा दावा करू शकेल व

प्रणाली निर्मित अर्जाची स्वाक्षरित प्रत संस्थेला सादर केल्याच्या दोन दिवसाच्या आत संस्था प्रक्रिया शुल्क म्हणून रुपये १००० वजा करून शुल्क परतावा आणि उमेदवारास सर्व मूळ प्रमाणपत्र परत करेल;

(ख) वरील (क) मध्ये नमूद असले तरीही, जर सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्धारित केलेल्या प्रवेशाच्या अंतिम दिनांकास संध्याकाळी ५ वाजल्या नंतर प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज केला असल्यास उमेदवार प्रतिभूती ठेव आणि तारणधन ठेव व्यतिरिक्त शुल्क परताव्यास पात्र असणार नाही;

(ग) कोणतीही संस्था, ज्यांच्याकडे उमेदवारांनी त्यांची प्रमाणपत्रे व इतर कागदपत्रे त्या संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी जमा केलेली असतील, व जर उमेदवार अशा संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम पुढे चालू ठेवण्यासाठी किंवा त्या संस्थेतील सुविधा घेण्यासाठी इच्छुक नसतील अशा प्रसंगी जमा करण्यात आलेली प्रमाणपत्रे व इतर कागदपत्रे उमेदवारास परत करण्यास कोणत्याही प्रकारे विरोध करणार नाहीत किंवा त्यासाठी अशा अभ्यासक्रमाचे किंवा इतर कोणतेही शुल्क अदा करण्यासाठी त्याच्यावर दबाव टाकणार नाहीत. अशा प्रकरणात शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशांनुसार कारवाई केली जाईल;

(घ) विद्यार्थ्यांने कोणत्याही वेळी प्रवेश रद्द केल्यानंतर संस्थने पुढील वर्षांचे शुल्क मागू नये..

१६.*पहिल्या किंवा दुसऱ्या वर्षानंतर पाठयक्रम किंवा संस्था बदलणे,-* **(१)** प्रथम वर्षाचा अभ्यासक्रम यशस्वीपणे पूर्ण केल्यानंतर म्हणजेच प्रथम व द्वितीय सत्र उत्तीर्ण असलेले किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेले, पाठयक्रम किंवा पाळी बदलण्याची विनंती करणाऱ्या उमेदवाराला, जागांच्या उपलब्धतेच्या अधीन राहून त्याच संस्थेत तसे बदल करण्याची मुभा देण्यात येईल आणि हे बदल प्रथम वर्षाच्या/प्रथम व व्दितीय सत्रांच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे करण्यात येतील. उमेदवार जो पाठयक्रम बदलून घेणार आहे त्या पाठयक्रमासाठी महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती करण्याची जबाबदारी संबंधित संस्थेच्या प्राचार्यांची असेल.
(२) उमेदवारांचे एक किंवा दोन वर्षानंतर पाठयक्रम आणि/किंवा संस्था बदल खालील प्रमाणे करण्यात येतील,-

(क) प्रथम / द्वितीय वर्षात एकदा प्रवेश घेतलेला उमेदवार त्याच शैक्षणिक वर्षात इतर कोणतीही संस्था बदलून मागण्यास पात्र असणार नाही;

(ख) प्रथम वर्षाच्या परीक्षेमध्ये (प्रथम व व्दितीय या दोन्ही सत्रांच्या) / द्वितीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये (तृतीय व चतुर्थ सत्राच्या) सर्व विषयामध्ये उत्तीर्ण असणारा किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक असलेल्या विषयांपैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेला उमेदवार तसेच द्वितीय वर्षातील बदलासाठी प्रथम वर्षात उत्तीर्ण उमेदवारास संस्था किंवा पाठयक्रम बदलून घेण्यास पात्र असेल;

(ग) विद्यार्थ्यांना, कोणत्याही टप्प्यावर स्वायत्त संस्थामधून स्वायत्त संस्थांमध्ये, स्वायत्त संस्थामधून इतर कोणतीही संस्थामध्ये, इतर कोणतीही संस्थामधून स्वायत्त संस्थामध्ये बदलून जाता येणार नाही;

(घ) विना-अनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत शासकीय, अशासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्था, कोणत्याही टप्प्यावर बदलून घेता येणार नाही. तथापि शासकीय, अशासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्थेतील उमेदवाराला विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थेमध्ये बदल करुन देण्याची मागणी करता येईल;

(ड) विनाअनुदानित संस्थांमध्ये बदलून जाणे:- विनाअनुदानित संस्थांचे प्राचार्य हे, तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या पूर्व मान्यतेने, संस्थेचे ना-हरकत प्रमाणपत्र, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाचे पात्रता प्रमाणपत्र व रिक्त जागांबाबतची स्थिती सादर केल्यावर, बदल करुन घेण्याच्या मागणीसाठी इतर संस्थामधील उमेदवारांचा विचार करतील. उमेदवार जो पाठयक्रम बदलून घेत आहे त्या पाठयक्रमासाठी महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती संस्थेचे प्राचार्य किंवा संचालक करतील;

(च) संस्थेच्या प्राचार्यांच्या शिफारशी शिवाय तंत्र शिक्षण संचालनालयाकडून कोणताही अर्ज दाखल करुन घेतला जाणार नाही;

(छ) जर बदल करून घेण्याच्या प्रक्रियेपूर्वी एखाद्या संस्थेचा किंवा महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाचा निकाल घोषित झाला नसेल तर, त्या मंडळाचे किंवा संस्थेचे उमेदवार बदल करून घेण्याबाबतच्या मागणीपासून वंचित राहतील.

(३) पाठयक्रम किंवा संस्था बदलण्यासाठी पात्रता निकष पूर्ण न करणारे उमेदवार कोणत्याही परिस्थितीत कोणत्याही संस्थेकडे हस्तांतरित केले जाणार नाहीत

(४) अधिसंख्य कोटयातील जागे अंतर्गत प्रवेश देण्यात आलेले उमेदवार हे पाठयक्रम किंवा संस्था बदलण्यासाठी पात्र असणार नाहीत.

(५) या अधिसुचनेच्या अंतर्गत समाविष्ट नसलेल्या तांत्रिक पदविका संस्थामधील उमेदवार , या अधिसूचने अंतर्गत समाविष्ट तांत्रिक पदविका संस्थेमध्ये संस्था व अभ्यासक्रम बदलासाठी , शासनाने वेळोवेळी नमूद केलेल्या पात्रतेच्या अटी, शर्ती व निकष आणि वरील (२) मधील नियमांच्या पूर्ततेच्या अधीन राहून पात्र असतील.

(६) पाठ्यक्रम किंवा संस्थेच्या टप्प्याटप्प्याने बंद करण्याच्या बाबतीत, संस्थेने अभ्यासक्रमाचा कालावधी पूर्ण होईपर्यंत अभ्यासक्रम सुरू ठेवणे अनिवार्य आहे. अश्या टप्प्याटप्प्याने बंद करण्याच्या बाबतीत कोणताही विध्यार्थी पाठयक्रम किंवा संस्था बदलण्यासाठी पात्र असणार नाही आणि या नियमाच्या उप-नियम (१) आणि (२) मधील तरतुदी लागू होणार नाहीत.

जर पाठ्यक्रम / संस्था बंद झाल्यानंतर जे विध्यार्थी प्रवेशासाठी पात्र ठरतील , असे विध्यार्थी पाठयक्रम / संस्थेच्या बदलासाठी पात्र असतील, मात्र अश्या बदलासाठी विध्यार्थ्याने जेथे प्रवेश घ्यावयाचा आहे त्या संबंधित मंडळ / विद्यापीठ / संस्थेद्वारे निर्दिष्ट केल्यानुसार प्रवेशासाठीची पात्रता पूर्ण केली असली पाहिजे.

(७) वरील प्रमाणे केलेले सर्व शाखा बदल व संस्था बदल संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय यांना अंतिम मान्यतेकरीता कळवतील.

अनुसूची - एक

(एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या प्रथम वर्ष प्रवेशाकरिता)

(नियम 6 व 7 पहा)

क (१) . पदविका अभ्यासक्रमासाठी शासकीय , अशासकीय अनुदानित तांत्रिक पदविका संस्थांतील जागांचे वाटप

अ.क्र	संस्थेचा प्रकार	केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेतील जागांची संख्या - मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या टक्केवारीप्रमाणे ((अनिवासी भारतीय (एनआरआय) वगळून)		
		मूळ जिल्ह्यातील जागा (एचडी)	मूळ जिल्ह्याबाहेरील (ओएचडी) जागा	अल्पसंख्याकासाठीच्या जागा
१	सर्व शासकीय , अशासकीय अनुदानित संस्था (स्वायत्त संस्था सह परंतु अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था वगळून)	७० टक्के#*	३० टक्के#*	निरंक
२	शासकीय , अशासकीय अनुदानित अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था संस्था (स्वायत्त संस्था सह)	३५ टक्के	१५ टक्के	५० टक्के
३	शासकीय संस्था (अल्पसंख्याकासाठीच्या द्वितीय पाळीतील संस्था) ¥	२१ टक्के	९ टक्के	७० टक्के

ह्या जागा केवळ महाराष्ट्र राज्य उमेदवारांसाठी उपलब्ध आहेत.
- डीडी. दारुवाला मेमोरियल स्कॉलरशिप ट्रस्टसाठी एक जागा वगळता वालचंद कॉलेज ऑफ इंजीनियरिंग, सांगली (डिप्लोमा विंग) मध्ये उपलब्ध आहे.हि जागा संस्थेमध्ये उपलब्ध असलेल्या कोणत्याही पाठ्यक्रमाला दिली जाऊ शकते.
* शासकीय तंत्रानिकेतन, सोलापूर येथे वस्त्रोद्योग अभ्यासक्रमाच्या मंजूर क्षमतेच्या 10% जागा सोलापूर जिल्ह्यातील वीणकामगार समुदायांसाठी राखीव ठेवल्या जातील.
¥ -13 सप्टेंबर 2011 रोजीचा शासन निर्णय क्र टीइडी -2010 / (334/2010) / टीई -5 पहा.
टीप :-सक्षम प्राधिकरणाकडील 15% जागा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांनी निर्देशित केलेल्या तांत्रिक / व्यावसायिक विषयासह एसएससी परीक्षा पास करणार्या विध्यार्थ्यांसाठी आरक्षित आहेत.
विशिष्ट अभ्यासक्रमांच्या बाबतीत, राज्य पातळीवर जागा वाटप करण्यात येईल.

क (२) . पदविका अभ्यासक्रमासाठी विनाअनुदानित खाजगी तांत्रिक पदविका संस्थांतील जागांचे वाटप

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	जागांची संख्या - मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या टक्केवारीप्रमाणे		
		केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया जागा		संस्थास्तरीय जागा
		महाराष्ट्र राज्यातील उमेदवार	अल्पसंख्याक समाजासाठी जागा	(अनिवासी भारतीयांसाठी ५ टक्के कोट्यासह , लागू असेल तर)
१	विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था वगळून)	मूळ जिल्ह्यासाठी: तंत्र विषयासाठी ८.४ टक्के व अतांत्रिक साठी ४७.६ टक्के आणि मूळ जिल्ह्याबाहेरील इतर जिल्ह्यासाठी: तंत्र विषयासाठी ३.६ टक्के व अतांत्रिक साठी २०.४ टक्के	काही नाही	२० टक्के
२	विना अनुदानित अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था	मूळ जिल्ह्यासाठी* महाराष्ट्र राज्यातील जागांपैकी$ ७० टक्के(तंत्र विषयासाठी १०.५ टक्के व अतांत्रिक साठी ५९.५ टक्के) , मूळ जिल्ह्याबाहेरील इतर जिल्ह्यासाठी*महाराष्ट्र राज्यातील$ जागांपैकी ३० टक्के (तंत्र विषयासाठी ४.५ टक्के व अतांत्रिक साठी २५.५ टक्के)	किमान ५१ टक्के @	२० टक्के

कॅप जागा = मंजूर प्रवेशसंख्या - संस्थास्तरीय जागा (कोटा)
$महाराष्ट्र राज्यातील जागा = केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेतील जागा - अल्पसंख्यांक उमेदवारासाठीच्या जागा)
% टक्केवारी
*संस्थास्तरावरील जागा व अल्पसंख्यांक उमेदवारासाठीचा कोटा वगळता या जागा महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेल्या व अखिल भारतीय उमेदवारी असलेल्या उमेदवारामधून निर्धारित प्रमाणामध्ये भरण्यात येतील.
@अल्पसंख्यांक संस्था कमीत कमी टक्के जागा केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमधून (अल्पसंख्यांक समुदायाच्या उमेदवारामधून) भरेल. हि संख्या कमाल १०० टक्के असू शकेल. तथापि प्रत्येक अल्पसंख्यांक संस्था केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया सुरु होण्यापूर्वी, त्यांच्या संस्थेतील अल्पसंख्यांक कोट्यातून भरावयाच्या जास्तीत जास्त टक्के (जागा) घोषित करतील आणि सक्षम प्राधीकाऱ्याला कळवतील.

क (३). अधिसंख्य जागांचे वाटप

(१)जम्मू व काश्मीर मधून विस्थापित झालेल्या उमेदवारासाठीच्या जागा सक्षम प्राधिकरणाकडून भरण्यात येतील. उपलब्ध जागांची संख्या शासनाच्या धोरणानुसार असेल.
(२) भारताचे समुद्रपार नागरिक/भारतीय वंशाचे नागरिक, विदेशी विद्यार्थी व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले या प्रवर्गातील उमेदवारासाठीच्या जागा संस्थेकडून भरण्यात येतील. या जागांची संख्या मंजूर प्रवेश संख्या जागांच्या १५% किंवा समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी दिलेल्या मान्यतेनुसार असेल (लागू असल्यास).
(३) सक्षम प्राधिकरणाद्वारे भरावयाचे व भारत सरकारने नामनिर्देशित केलेले उमेदवार (ज्या ठिकाणी तांत्रिक शिक्षणातील सुविधा उपलब्ध नाहीत).- जागांची संख्या मानव संसाधन विकास मंत्रालय (एमएचआरडी), भारत सरकारद्वारे निश्चित करण्यात येईल.
(४) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या केंद्र सरकारकडून समर्थित “अपंग व्यक्तींना समाकलित करण्यासाठी विद्यमान तंत्रनिकेतन विकसित करणे “ या योजनेंतर्गत उपलब्ध असलेल्या जागा (दिव्यांगाकरिता) - या जागा संबंधित संस्थेद्वारे भरण्यात येतील.
(५) सक्षम प्राधिकरणाद्वारे भरल्या जाणाऱ्या मॉरीशसमधील (एमआर) मराठी भाषीक उमेदवारांसाठी- मॉरीशसमधील मराठी बोलणाऱ्या मुला/मुलींसाठी राज्यात पाच जागा उपलब्ध आहेत.या जागा राज्यातील कोणत्याही संस्थेला दिल्या जातील.
(६) सक्षम प्राधिकरणाद्वारे भरल्या जाणाऱ्या नॅशनल कॅडेट कॉर्प्स (एन.सी.सी.) उमेदवारांसाठी- शासनाच्या धोरणानुसार राज्यात १५ जागा उपलब्ध आहेत.
(७) ट्यूशन फी वेव्हर योजना (टीएफडब्लूएस) - मंजूर केलेल्या प्रवेश क्षमतेच्या 5% अधिसंख्य जागा किंवा समुचित प्राधिकरणाद्वारे वेळोवेळी नेमून दिलेल्या जागा. ह्या जागा सक्षम प्राधिकरणाद्वारे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रीयेमार्फत भरल्या जातील.

अनुसूची - दोन
(एचएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशाकरिता)
(नियम 6 व 7 पहा)

ख (१) . पदविका अभ्यासक्रमासाठी शासकीय , अशासकीय अनुदानित तांत्रिक पदविका संस्थांतील जागांचे वाटप

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेतील जागांची संख्या - मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या टक्केवारीप्रमाणे ((अनिवासी भारतीय (एनआरआय) वगळून)	
		सर्वसाधारण जागा	अल्पसंख्याकासाठीच्या जागा
१	सर्व शासकीय , अशासकीय अनुदानित संस्था (स्वायत्त संस्था सह परंतु अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था वगळून)	१०० टक्के	निरंक
२	शासकीय , अशासकीय अनुदानित अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था संस्था (स्वायत्त संस्था सह)	५० टक्के	५० टक्के
ह्या जागा केवळ महाराष्ट्र राज्य उमेदवारांसाठी उपलब्ध आहेत.			

ख (२) . पदविका अभ्यासक्रमासाठी विनाअनुदानित खाजगी तांत्रिक पदविका संस्थांतील जागांचे वाटप

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	जागांची संख्या - मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या टक्केवारीप्रमाणे		
		केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया जागा		संस्थास्तरीय जागा (अनिवासी भारतीयांसाठी ५ टक्के कोट्यासह , लागू असेल तर)
		महाराष्ट्र राज्यातील उमेदवार	अल्पसंख्याकासाठीच्या जागा	
१	विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था वगळून)	८० टक्के	काही नाही	२० टक्के

२	विना अनुदानित अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था	महाराष्ट्र राज्यातील जागांपैकी$ १०० टक्के	किमान@ ५१ टक्के	२० टक्के

केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया (कॅप) जागा = मंजूर प्रवेशसंख्या - संस्थास्तरीय जागा
$महाराष्ट्र राज्यातील जागा = केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेतील जागा - अल्पसंख्यांक उमेदवारासाठीच्या जागा)
% टक्केवारी
*अल्पसंख्यांक उमेदवारासाठीच्या जागा व संस्थास्तरावरील जागा वगळता या जागा महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेल्या व अखिल भारतीय उमेदवारी असलेल्या उमेदवारामधून निर्धारित प्रमाणामध्ये भरण्यात येतील.
@अल्पसंख्यांक संस्था कमीत कमी टक्के एवढ्या जागा केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमधून (अल्पसंख्यांक समुदायाच्या उमेदवारामधून) भरेल. हि संख्या कमाल १०० टक्के असू शकेल. तथापि प्रत्येक अल्पसंख्यांक संस्था प्रवेश प्रक्रिया सुरु होण्यापूर्वी, त्यांच्या संस्थेतील अल्पसंख्यांक कोट्यातून भरावयाच्या जास्तीत जास्त टक्के (जागा) घोषित करतील आणि सक्षम प्राधीकाऱ्याला कळवतील

ख (३) . अधिसंख्य जागांचे वाटप

(१)जम्मू व काश्मीर मधून विस्थापित झालेल्या उमेदवारासाठीच्या जागा सक्षम प्राधिकरणाकडून भरण्यात येतील. उपलब्ध जागांची संख्या शासनाच्या धोरणानुसार असेल.

(२) भारताचे समुद्रपार नागरिक/भारतीय वंशाचे नागरिक, विदेशी विद्यार्थी व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले या प्रवर्गातील उमेदवारासाठीच्या जागा संस्थेकडून भरण्यात येतील. या जागांची संख्या मंजूर प्रवेश संख्या जागांच्या १५% किंवा समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी दिलेल्या मान्यतेनुसार असेल.

(३) सक्षम प्राधिकरणाद्वारे भरावयाचे व भारत सरकारने नामनिर्देशित केलेले उमेदवार (ज्या ठिकाणी तांत्रिक शिक्षणातील सुविधा उपलब्ध नाहीत).- जागांची संख्या मानव संसाधन विकास मंत्रालय (एमएचआरडी), भारत सरकारद्वारे निश्चित करण्यात येईल.

(४) ट्यूशन फी वेव्हर योजना (टीएफडब्लूएस) - मंजूर केलेल्या प्रवेश क्षमतेच्या 5% अधिसंख्य जागा किंवा समुचित प्राधिकरणाद्वारे वेळोवेळी नेमून दिलेल्या जागा. ह्या जागा सक्षम प्राधिकरणाद्वारे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रीयेमार्फत भरल्या जातील.

(५) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या केंद्र सरकारकडून समर्थित “अपंग व्यक्तींना समाकलित करण्यासाठी विद्यमान तंत्रनिकेतन विकसित करणे ” या योजनेंतर्गत उपलब्ध असलेल्या जागा (दिव्यांगाकरिता) - या जागा संबंधित संस्थेद्वारे भरण्यात येतील.

अनुसुची - तीन
(एस एस सी नंतरच्या थेट द्वितीय वर्ष पदविका पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशाकरिता)
(नियम 6 व 7 पहा)

केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेचा (कॅप) विकल्प नमुना सादर करण्यापूर्वी, उपलब्ध जागांची विभागणी संकेतस्थळावर अधिसूचित करण्यात येईल.
(एक) आनुषंगिक प्रवेशासाठीच्या जागा : समुचित प्राधिकरणाच्या नियमानुसार.

(दोन) रिक्त जागा: या नियमाच्या नियम १६ मध्ये दिल्यानुसार संस्था व अभ्यासक्रम बदल केलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या विचारात घेवून मागील वर्षात (मंजूर प्रवेशक्षमतेतील) ज्या जागा रिक्त राहिल्या त्या जागासुद्धा आनुषंगिक प्रवेशासाठीच्या प्रवेशप्रक्रीयेद्वारे भरण्यात येतील.”

ग (१) . पदविका अभ्यासक्रमासाठी शासकीय , अशासकीय अनुदानित तांत्रिक पदविका संस्थांतील जागांचे वाटप

अ.क्र	संस्थेचा प्रकार	प्रवेशासाठी उपलब्ध जागा मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या टक्केवारीमध्ये किंवा (रिक्त जागा व अनुषंगिक प्रवेश)	
		सर्वसाधारण जागा	अल्पसंख्याकासाठी च्या जागा
१	सर्व शासकीय , अशासकीय अनुदानित संस्था (स्वायत्त संस्था सह परंतु अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था वगळून)	१०० टक्के	निरंक
२	शासकीय , अशासकीय अनुदानित अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था संस्था (स्वायत्त संस्था सह)	५० टक्के	५० टक्के
३	शासकीय संस्था (अल्पसंख्याकासाठीच्या द्वितीय पाळीतील संस्था) ¥	३० टक्के	७० टक्के
ह्या जागा केवळ महाराष्ट्र राज्य उमेदवारांसाठी उपलब्ध आहेत ¥ -13 सप्टेंबर 2011 रोजीचा शासन निर्णय क्र टीइडी -2010 / (334/2010) / टीई -5 पहा.			

ग (२) . पदविका अभ्यासक्रमासाठी विनाअनुदानित खाजगी तांत्रिक पदविका संस्थांतील जागांचे वाटप

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	सक्षम प्राधिकाऱ्याकडील प्रवेशासाठी उपलब्ध जागा मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या टक्केवारीमध्ये किंवा (रिक्त जागा व अनुषंगिक प्रवेश)	
		सर्वसाधारण जागा	अल्पसंख्याकासाठीच्या जागा
१	विनाअनुदानित खाजगी शैक्षणिक संस्था (अल्पसंख्याका साठीच्या संस्था वगळून)	(आनुषंगिक प्रवेश जागा + रिक्त जागा) यांच्या १०० टक्के	काही नाही

२	विना अनुदानित अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था	(आनुषंगिक प्रवेश जागा + रिक्त जागा) - अल्पसंख्याकासाठीच्या जागा	(आनुषंगिक प्रवेश जागा + रिक्त जागा) यांच्या किमान ५१ टक्के

ग (३) - एस एस सी नंतरच्या थेट द्वितीय वर्ष पदविका पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशाकरिता पात्रतेसाठी आवश्यक अर्हतेनुसार विभागणी

अनु.क्र.	शैक्षणिक अर्हता	सर्वसाधारण जागा	अल्पसंख्यांकासाठी जागा
१	एच एस सी विज्ञान	२५ टक्के	२५ टक्के
२	एच एस सी विज्ञान (तांत्रिक)	२५ टक्के	२५ टक्के
३	एच एस सी विज्ञान (व्यावसायिक)	२५ टक्के	२५ टक्के
४	एसएससी नंतरचा २ वर्ष कालावधीचा आयटीआय मधील प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम	२५ टक्के	२५ टक्के

अनुसुची - चार
(नियम 6 पहा)
(आरक्षण)

सक्षम प्राधिकरणाच्या कक्षेतील केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया मध्ये (अल्पसंख्यांक संस्था व अखिल भारतीय जागा वगळून) इतर जागांवर उपलब्ध असलेले आरक्षण खालीलप्रमाणे आहे.

१.१ सामाजिक, शैक्षणिक आणि आर्थिकदृष्ट्या मागास उमेदवारांसाठीचे आरक्षण

महाराष्ट्रातील विविध सामाजिक, शैक्षणिक आणि आर्थिकदृष्ट्या मागास उमेदवारांसाठी केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या जागा खालील तक्त्यात दिलेल्या तपशिलाप्रमाणे आहेत. शासनाने वेळोवेळी घोषित केलेल्या धोरणानुसार आरक्षण खालीलप्रमाणे असेल.

अ .क्र	आरक्षणाचा प्रकार	आरक्षणाची टक्केवारी
1.	अनुसूचित जाती (SC) अनुसूचित जाति बौद्ध धर्म (SC) मध्ये रूपांतरित.	१३.०
2.	अनुसूचित जमाती (ST)	७.०
3.	विमुक्त जाती -अ (DT-A)	३.०

4.	भटक्या जमाती - ब (NT-B)	२.५
5.	भटक्या जमाती -क (NT-C)	३.५
6.	भटक्या जमाती -ड (NT-D)	२.०
7.	इतर मागासवर्गीय (OBC)	१९.०
8.	सामाजिक, शैक्षणिक मागास प्रवर्ग (SEBC)	१६.०
	एकूण	**६६.०**

टीप :-

१. सक्षम प्राधिकरणाच्या कक्षेतील केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया मध्ये मागासवर्गीय उमेदवारांसाठी वर नमूद केल्याप्रमाणे ६६ टक्के आरक्षण (अखिल भारतीय जागा वगळून) सर्व शासकीय , अशासकीय अनुदानित, विनाअनुदानित खाजगी शैक्षणिक संस्था (अल्पसंख्याकासाठीच्या संस्था वगळून) यांना लागू राहील.

२. जर इतर मागासवर्गीय वर्गांची जागा रिक्त राहिली तर अशा जागांच्या २ टक्के पर्यंत मर्यादित जागा विशेष मागासवर्गीय (एसबीसी) प्रवर्गातील उमेदवारांना वाटपासाठी विचारात घेण्यात येतील

३. आरक्षित जागेवरील मागासवर्गीय उमेदवारांचा प्रवेश त्यांच्या जात / जमाती प्रमाणपत्राच्या पडताळणीच्या अधीन असेल.

४. प्रथम वर्ष किंवा द्वितीय वर्षातील राखीव जागेवर प्रवेश मिळालेल्या मागासवर्गीय उमेदवाराने प्रवेश मिळाल्यापासून १ महिन्याच्या आत जात / जमात प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी संबंधित जात / जमात पडताळणी समितीकडे योग्य भरलेला अर्ज सादर करावा लागेल.

५. मागासवर्गीय प्रवर्गातील उमेदवार प्रवेशित शैक्षणिक वर्षामध्ये जात / जमात वैधता प्रमाणपत्र जमा करण्यास अपयशी ठरल्यास तो / ती पुढील शैक्षणिक वर्षात प्रवेशासाठी पात्र होणार नाही.

१.२ दिव्यांगाकरिता आरक्षण

सक्षम प्राधिकरणाच्या कक्षेतील केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया मध्ये (अल्पसंख्यांक संस्था व अखिल भारतीय जागा वगळून) उपलब्ध जागांच्या पाच टक्के (5%) जागा शासनाने वेळोवेळी घोषित केलेल्या धोरणानुसार खालील स्वरुपाच्या दिव्यांगासाठी आरक्षित असतील.

लोकोमोटर अक्षमता	कमी दृष्टी	मानसिक आजार
कुष्ठरोग बरा झालेला व्यक्ती	बहिरा	मल्टीपल स्क्लेरोसिस
सेरेब्रल पाल्सी	ऐकणे कठीण आहे	पार्किन्सन रोग
बुटकेपण	बोलणे आणि भाषा अक्षमता	हेमोफिलिया
स्नायुंची स्विकृती	बौद्धिक अक्षमता	थॅलेसेमिया
ॲसिड हल्ला ग्रस्त	विशिष्ट शिक्षण अक्षमता	सिकल सेल रोग
अंधत्व	ऑटिझम स्पेक्ट्रम डिसऑर्डर	एकाधिक अपंगत्व

१.३ अनाथ उमेदवारांसाठी आरक्षण

केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया मध्ये उपलब्ध जागांच्या एक टक्के (1%) जागा (अल्पसंख्यांक संस्था व अखिल भारतीय जागा वगळून) अनाथ उमेदवारांसाठी राखीव ठेवल्या जातील. ह्या जागा शासन निर्णय , महिला व बाल कल्याण विभाग, नं. एएमजे -२०११ / सीआर २१२/ डेस्क 3, दिनांक २ एप्रिल २०१८ द्वारे व शासनाने वेळोवेळी घोषित केलेल्या धोरणानुसार, सक्षम प्राधिकरणाद्वारे भरली जातील.

१.४ संरक्षण सेवेतील कर्मचारांच्या मुला/ मुलीं करिता आरक्षण :-

संरक्षण सेवेत कार्यरत असलेल्या अथवा संरक्षण सेवेतील माजी कर्मचारांच्या पाल्यांकरिता प्रत्येक पदविका संस्थेमध्ये ५ टक्के जागा (कमाल ५ जागेच्या मर्यादेपर्यंत) आरक्षित असतील. ह्या जागा मंजूर प्रवेश क्षमते अंतर्गत असतील. ह्या जागा शासनाने वेळोवेळी घोषित केलेल्या धोरणानुसार, सक्षम प्राधिकरणाद्वारे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया द्वारे भरल्या जातील.भारतीय संरक्षण सेवेत कार्यरत आहेत / होते अश्या नागरी कर्मचारांच्या पाल्यांकरिता ही संरक्षण श्रेणी आरक्षणाची तरतूद लागू नाही.

१.५ महिला उमेदवारांसाठी आरक्षण

शासन निर्णय क्र. जीईसी-1000 / (123/2000) / टेक इडीयु-१ , दिनांक 17 एप्रिल, 2000 मधील तरतूदीनुसार ३० टक्के जागा महिला उमेदवारांसाठी राखीव राहतील. हे आरक्षण सरक्षण, दिव्यांग व्यक्ती आणि अनाथ वर्गांमधील महिला उमेदवारांकरिता लागू राहणार नाही.

१.६ आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी आरक्षण

शासन निर्णय क्र. राआधो- 4019/प्र.क्र.31/16-अ, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१९ मधील तरतूदीनुसार १० टक्के जागा आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी राखीव राहतील. ह्या जागा शासनाने वेळोवेळी घोषित केलेल्या धोरणानुसार, सक्षम प्राधिकरणाद्वारे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया द्वारे भरल्या जातील.

१.७ मागासवर्गीय उमेदवारांकरिता आरक्षण आणि ट्यूशन फी वेव्हर योजनेसाठी आवश्यक प्रमाणपत्रांची यादी खाली दिल्या प्रमाणे.

अ. क्र	आरक्षणाचा प्रवर्ग	मागासवर्गाच्या आरक्षणाच्या पुष्ठ्यर्थ आवश्यक प्रमाणपत्रे	प्रमाणपत्रे देणारा प्राधिकारी
१	अनुसूचित जाती (SC) अनुसूचित जाति बौद्ध धर्म (SC) मध्ये रूपांतरित.	महाराष्ट्र राज्यामध्ये उमेदवाराची जात अनुसूचित जाती प्रवर्गामधील जात म्हणून मान्यता प्राप्त असल्याचे जातीचे प्रमाणपत्र	महाराष्ट्र राज्य मधील कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा योग्य प्राधिकरण
२	अनुसूचित जमाती (ST)	महाराष्ट्र राज्यामध्ये उमेदवाराची जमात अनुसूचित जमाती प्रवर्गामधील जमात म्हणून मान्यता प्राप्त असल्याचे जमातीचे प्रमाणपत्र	महाराष्ट्र राज्य मधील कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा योग्य प्राधिकरण
३	विमुक्त जाती -अ (DT-A), भटक्या जमाती -ब (NT-B), भटक्या जमाती -क (NT-C), भटक्या जमाती -ड (NT-D), इतर मागासवर्गीय (OBC), विशेष मागासवर्गीय (SBC) प्रवर्ग, सामाजिक, शैक्षणिक मागास प्रवर्ग (SEBC)	महाराष्ट्र राज्यामध्ये उमेदवाराची जात/जमात अनुसूचित जाती/जमाती प्रवर्गामधील जात/जमात म्हणून मान्यता प्राप्त असल्याचे जातीचे/जमातीचे प्रमाणपत्र	महाराष्ट्र राज्य मधील कार्यकारी दंडाधिकारी किंवा योग्य प्राधिकरण
		चालू आर्थिक वर्षाच्या ३१ मार्च पर्यंत वैधता असलेले नॉन क्रिमी लेयर प्रमाणपत्र	उप विभागीय अधिकारी / उपजिल्हाधिकारी / जिल्हाधिकारी / महानगर दंडाधिकारी किंवा योग्य प्राधिकरण
४	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल प्रवर्ग (EWS)	आर्थिकदृष्टया दुर्बल घटकाच्या पात्रतेसाठीचे प्रमाणपत्र पालकांच्या उत्पन्नाची मर्यादा शासनाच्या वेळोवेळी घोषित केलेल्या धोरणानुसार असेल.	तहसीलदार / उप विभागीय अधिकारी / उपजिल्हाधिकारी / जिल्हाधिकारी / महानगर दंडाधिकारी किंवा योग्य प्राधिकरण

५	ट्यूशन फी वेव्हर योजना **(TFWS)**	चालू आर्थिक वर्षाच्या 1 एप्रिल नंतर जारी केलेल्या पालकांची वार्षिक उत्पन्न प्रमाणपत्र पालकांच्या उत्पन्नाची मर्यादा अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद यांनी वेळोवेळी घोषित केलेल्या धोरणानुसार असेल.	तहसीलदार / उप विभागीय अधिकारी / उपजिल्हाधिकारी / जिल्हाधिकारी / महानगर दंडाधिकारी किंवा योग्य प्राधिकरण